

**UCHWAŁA NR XI/133/2025
RADY MIEJSKIEJ W PAKOŚCI**

z dnia 24 kwietnia 2025 r.

w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny w Gminie Pakość na lata 2025-2027

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, 1572, 1907 i 1940) i art. 176 pkt 1 oraz art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49)

**Rada Miejska w Pakości
Uchwała, co następuje:**

- § 1. Przyjmuje się Program Wspierania Rodziny w Gminie Pakość na lata 2025-2027, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie Uchwały powierza się Burmistrzowi Pakości.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Pakości

Franciszek Kochanowski

Załącznik do uchwały Nr XI/133/2025
Rady Miejskiej w Pakości
z dnia 24 kwietnia 2025 r.

Program

Wspierania Rodziny w Gminie Pakość

na lata 2025-2027

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
1. PODSTAWOWE POJĘCIA I REGULACJE PRAWNE	4
1.1. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE KRAJOWYM	4
1.2. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE MIĘDZYNARODOWYM	5
1.3. PRAWA I OCHRONA DZIECI JAKO PRIORYTET UE	5
1.4. UWARUNKOWANIA PRAWNE REALIZACJI PROGRAMU	8
2. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W GMINIE PAKOŚĆ	10
2.1. ADRESACI PROGRAMU	11
2.2. CHARAKTERYSTYKA GMINY	11
2.2.1. DANE OGÓLNE	11
2.2.2. DEMOGRAFIA	14
2.2.3. INFRASTRUKTURA MIESZKANIOWA	15
2.2.4. SYTUACJA NA RYNKU PRACY	16
2.2.5. PRZESTĘPCZOŚĆ ORAZ DZIAŁANIA PODEJMOWANE NA RZECZ ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA W GMINIE	17
2.3. ZASOBY WSPIERAJĄCE RODZINĘ I DZIECKO	18
2.3.1. JEDNOSTKI WSPARCIA Z TERENU GMINY	19
2.3.1.1. POMOC SPOŁECZNA RODZINIE I DZIECKU	19
2.3.1.2. PIECZA ZASTĘPCZA, ASYSTENTURA RODZINY, ŚWIADCZENIE „ZA ŻYCIEM”, ŚWIADCZENIA RODZINNE I ALIMENTACYJNE	25
2.3.1.3. KARTA DUŻEJ RODZINY	29
2.3.1.4. GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH	29
2.3.1.5. POMOC RODZINOM DOTKNIĘTYM PROBLEMAMI UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY	31
2.3.1.6. EDUKACJA, KULTURA, SPORT I REKREACJA, SEKTOR POZARZĄDOWY, KOŚCIOŁY	34
2.3.2. JEDNOSTKI WSPARCIA SPOZA GMINY	37
2.4. BADANIA ANKIETOWE	40
2.4.1. BADANIA ANKIETOWE PRZEPROWADZONE WŚRÓD MIESZKAŃCÓW	40
2.4.2. BADANIA ANKIETOWE W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH	43
2.5. PORÓWNANIE WYNIKÓW BADAŃ DIAGNOZY LOKALNYCH ZAGROŻEŃ SPOŁECZNYCH	46
2.6. ANALIZA SWOT	50
2.7. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEGO PROGRAMU	55
3. PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE	58
3.1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU	58
3.2. CELE OPERACYJNE, DZIAŁANIA	59
4. REALIZACJA PROGRAMU	71
4.1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY	71
4.2. FINANSOWANIE	71
4.3. MONITORING, EWALUACJA, SPRAWOZDAWCZOŚĆ	71
SPIS TABEL I WYKRESÓW	73

WPROWADZENIE

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża szereg czynników, wśród których istotną rolę odgrywają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną, czyli taką, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom oraz rozwiązywać problemów i sytuacji kryzysowych. W rodzinie dysfunkcyjnej relacje pomiędzy jej członkami są zaburzone i mają wpływ na ich zdrowie psychiczne i fizyczne. Brak w niej odpowiednich warunków do prawidłowego rozwoju dzieci.

Świadczenie komplementarnego wsparcia rodzinom jest możliwe tylko poprzez stworzenie lokalnego systemu wspierania rodziny. W pierwszej kolejności system ten powinien być nastawiony na pomoc w rozwiązywaniu życiowych problemów rodziny, zanim nastąpi rozkład więzi rodzinnych oraz zaistnieją okoliczności zmuszające do rozłączenia rodziny. Należy przy tym pamiętać, iż efektywna praca z rodziną musi być stała, intensywna i dotyczyć jej ważnych problemów, a prowadzone działania powinny być oparte na przekonaniu, że naturalnym i koniecznym środowiskiem wychowania dziecka jest rodzina.

Podstawowym aktem prawnym regulującym kwestie wspierania rodziny jest ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Art. 3 ustawy wskazuje organy odpowiedzialne za jej realizację:

1. Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej.

2. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.

3. Zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej są realizowane zgodnie z zasadą pomocniczości, zwłaszcza gdy przepisy ustawy przewidują możliwość zlecenia realizacji tych zadań przez organy jednostek samorządu terytorialnego.

Niniejszy Program Wspierania Rodziny w Gminie Pakość został opracowany w Ośrodku Pomocy Społecznej w Pakości. Jest on zgodny z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny”. Program został opracowany na lata 2025-2027, a w ramach diagnozy analizie poddano dane z lat 2022-2024.

1. PODSTAWOWE POJĘCIA I REGULACJE PRAWNE

1.1. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE KRAJOWYM

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w art. 18 stanowi, że małżeństwo, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej.

Kodeks karny (ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny – Dz. U. z 2024 r. poz. 17 z późn. zm.) rozróżnia nieletniego (przed ukończeniem 17 lat) i młodocianego (który popełnia czyn zabroniony przed ukończeniem 21 lat, ale ukończył 24 lata, zanim zapadło orzeczenie w pierwszej instancji). Kodeks cywilny (ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny – Dz. U. z 2024 r. poz. 1061 z późn. zm.) wyróżnia małoletniego (osobę przed ukończeniem 18. roku życia), natomiast kodeks pracy (ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy – Dz. U. z 2025 r. poz. 277), tak jak kodeks karny – młodocianego (z tym że w przypadku prawa pracy jest to osoba pomiędzy 16. a 18. rokiem życia). Kodeks karny zakłada ściganie z urzędu przestępstw przeciwko rodzinie, do których zalicza: bigamię, znęcanie się nad członkami rodziny, rozpijanie małoletniego, uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego, porzucenie i uprowadzenie dziecka.

Dzieci do 13. roku życia nie mają zdolności do czynności prawnych, a w ich imieniu działają rodzice lub opiekunowie prawni. Ograniczoną zdolność do czynności prawnych Kodeks cywilny przyznaje dzieciom, które ukończyły 13 lat. Pełną zdolność do czynności prawnych uzyskuje się wraz z ukończeniem 18. roku życia (jedyne odstępstwo stanowi wcześniejsze zawarcie związku małżeńskiego). Dziecko pozostaje aż do uzyskania pełnoletności, tj. ukończenia 18 lat, pod władzą rodzicielską.

Kodeks rodzinny i opiekuńczy (ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy – Dz. U. z 2023 r. poz. 2809) normuje problematykę zawierania i ustanawiania małżeństw, stosunków majątkowych między małżonkami, obowiązków alimentacyjnych, pochodzenia dziecka, stosunków między rodzicami i dziećmi, instytucji przysposobienia, opieki i kurateli.

Kodeks postępowania cywilnego (ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego – Dz. U. z 2024 r. poz. 1568 z późn. zm.) chroni rodzinę w postępowaniu egzekucyjnym. Kodeks pracy służy głównie ochronie macierzyństwa i zdrowia kobiet.

1.2. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE MIĘDZYNARODOWYM

Powszechna Deklaracja Praw Człowieka (uchwalona przez ONZ 10 grudnia 1948 r.) określa w art. 16 rodzinę jako naturalną i podstawową komórkę społeczeństwa i przyznaje jej prawo do ochrony ze strony społeczeństwa i państwa. Europejska Karta Społeczna z 1961 r. (zapis w pkt. 16 pierwszej części) stwierdza, iż rodzina, jako podstawowa komórka społeczeństwa, ma prawo do odpowiedniej ochrony społecznej, prawnej i ekonomicznej dla zapewnienia jej pełnego rozwoju.

Konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet, uchwalona rezolucją nr 34/180 Zgromadzenia Ogólnego ONZ z dnia 18 grudnia 1979 r. podkreśla m.in. wpływ kobiet na wzrost dobrobytu społeczeństwa i rodziny. Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne ONZ 20 listopada 1989 r., ustanawia status dziecka oparty na założeniach, że jest ono samodzielnym podmiotem, wymagającym – ze względu na swoją niedojrzałość psychiczną i fizyczną – szczególnej opieki i ochrony prawnej, posiadającym jako istota ludzka prawo do poszanowania tożsamości, godności i prywatności, a rodzina jest najlepszym środowiskiem wychowania i wymaga ze strony państwa wsparcia.

Europejska Konwencja o Przysposobieniu Dzieci (sporządzona w Strasburgu dnia 24 kwietnia 1967 r. (Dz. U. 1999 nr 99 poz. 1157) ma zastosowanie do dzieci, które w momencie przysposobienia nie ukończyły 18 lat, nie zawarły związku małżeńskiego oraz nie są uznawane przez prawo za pełnoletnie. Europejska Konwencja o Statusie Prawnym Dziecka Pozamałżeńskiego (sporządzona w Strasburgu dnia 15 października 1975 r. (Dz. U. 1999 nr 79 poz. 888), zrównuje w prawach dzieci małżeńskie i pozamałżeńskie.

Uchwalona przez Stolicę Apostolską Karta Praw Rodziny w 1980 r. podkreśla m.in. prawo do istnienia i budowy rodziny, prawo do przekazania życia i wychowania dzieci wedle własnych tradycji i wartości, prawo do mieszkania pozwalającego na godziwe życie rodzinne oraz prawo do zabezpieczenia fizycznego, społecznego, politycznego i ekonomicznego.

1.3. PRAWA I OCHRONA DZIECI JAKO PRIORYTET UE

Ochrona i wspieranie praw dziecka jest jednym z priorytetów Unii Europejskiej i Parlamentu Europejskiego, zapisanym w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w Karcie praw podstawowych UE. Parlament ściśle współpracuje z Komisją Europejską, agencjami UE, Radą Europy i organami krajowymi, aby chronić prawa dzieci poprzez ustawodawstwo. Parlament powołał swojego koordynatora ds. praw dziecka, który służy jako centralny punkt kontaktowy, monitoruje i dba o uwzględnienie ich praw w polityce i prawodawstwie UE.

W Strategii Rady Europy na rzecz praw dziecka na lata 2022-2027 UE postawiła sobie za cel zwalczanie ubóstwa, wykluczenia społecznego, dyskryminacji i wszelkich form zastraszania. UE zgodziła się na europejską gwarancję dla dzieci, której celem jest zapewnienie wszystkim dzieciom w UE, w tym dzieciom zagrożonym ubóstwem, dostępu do opieki zdrowotnej i edukacji. Każdy kraj UE powołał koordynatora ds. gwarancji dla dzieci, który jest odpowiedzialny za przedstawienie krajowych planów działania do 2030 roku.

Eliminacja pracy przymusowej dzieci

W ramach walki z pracą przymusową na całym świecie, UE pracuje nad wyeliminowaniem pracy dzieci. W październiku 2023 r. eurodeputowani przyjęli stanowisko ws. zakazu wprowadzania na rynek UE produktów wytworzonych przy użyciu pracy przymusowej. Opracowywane przepisy umożliwią zbadanie, czy firmy wykorzystują pracę przymusową, w tym pracę dzieci; jeśli zostanie to udowodnione, ich produkty zostaną zatrzymane na granicach UE, a te, które już trafiły na rynek UE, zostaną wycofywane.

Bezpieczniejszy internet

Dzieci coraz częściej korzystają z internetu i telefonów komórkowych. To zapewnia nowe możliwości do nauki i kontaktów społecznych, jednak naraża je również na cyberprzemoc, treści nieodpowiednie do wieku i dezinformację. W maju 2022 r. Komisja Europejska przedstawiła zaktualizowaną strategię na rzecz bezpieczniejszego i lepszego internetu dla dzieci i młodych ludzi.

Ochrona dzieci przed wykorzystywaniem seksualnym w internecie

W listopadzie 2023 r. posłowie i posłanki z parlamentarnej Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych przyjęli swoje stanowisko ws. nowych przepisów dla zapobiegania wykorzystywaniu seksualnemu dzieci w internecie i powstrzymywania go, przy jednoczesnej ochronie prywatności. Nowe przepisy nakładałyby na dostawców usług hostingu i usług przesyłania wiadomości obowiązek oceny ryzyka niewłaściwego wykorzystania ich usług. Musieliby również podejmować proporcjonalne i skuteczne kroki dla ograniczenia tego ryzyka, jednocześnie całkowicie unikając masowej inwigilacji. Stanowisko negocjacyjne musi teraz zostać zatwierdzone przez Parlament jako całość, po czym będzie on mógł przystąpić do negocjacji w sprawie ostatecznego kształtu przepisów z państwami UE w Radzie.

Zwalczanie handlu ludźmi

Dzieci bardziej niż dorośli są narażone na ryzyko stania się ofiarą handlu ludźmi, zwłaszcza z powodu ubóstwa, przemocy czy dyskryminacji. Komisja Europejska zaproponowała wzmocnienie istniejących unijnych przepisów dot. zwalczania handlu ludźmi. Parlament przyjął swoje stanowisko negocjacyjne w październiku 2023 r., w którym

zapropował więcej środków dla ochrony ofiar. Stanowisko to podstawa do negocjacji z krajami UE w sprawie ostatecznego kształtu przepisów.

Wojna w Ukrainie uwydatniła potrzebę dalszych działań dla ochrony dzieci w strefach objętych działaniami wojennymi. W kwietniu 2022 r. Parlament zaapelował o zwiększenie ochrony dzieci uciekających przed wojną w Ukrainie. Posłowie i posłanki do Parlamentu Europejskiego stwierdzili, że identyfikacja i rejestracja mają kluczowe znaczenie dla ochrony dzieci przed handlarzami ludźmi, nielegalną adopcją i innymi rodzajami wykorzystywania.

Bezpieczne zabawki

Prawa dzieci jako konsumentów są chronione poprzez unijną politykę zdrowotną i konsumencką. Np. zabawki muszą spełniać kryteria bezpieczeństwa, zanim trafią na rynek UE. Parlament wzywał do aktualizacji dyrektywy dot. bezpieczeństwa zabawek, argumentując, że nie odzwierciedla najnowszych odkryć naukowych na temat potencjalnie szkodliwych substancji chemicznych.

W lipcu 2023 r. Komisja Europejska opublikowała projekt dot. aktualizacji tych przepisów. Propozycja uwzględnia rozwój technologiczny i nieznane wcześniej kwestie bezpieczeństwa. Ustanawia bardziej rygorystyczne wymagania dot. substancji chemicznych, które mogą powodować nowotwory, mutacje genetyczne lub uszkadzać funkcje rozrodcze. Metale ciężkie i wywołujące alergię substancje zapachowe zostałyby zakazane.

Gry wideo

W styczniu 2023 r. posłowie i posłanki do Parlamentu Europejskiego przyjęli raport wzywający do zharmonizowanych przepisów UE dla lepszej ochrony graczy, w tym dzieci, w sektorze gier wideo online. Parlament wezwał do wprowadzenia mocniejszych narzędzi dla kontroli rodzicielskiej i przepisów dotyczących zachęt do dokonywania zakupów w grze oraz tzw. gold-farming, czyli praktyki sprzedaży przedmiotów uzyskanych w grze za prawdziwe pieniądze. Biorąc pod uwagę potencjalne ryzyko dla zdrowia psychicznego, jakie niosą ze sobą gry wideo, posłowie i posłanki do Parlamentu Europejskiego ostrzegają przed projektowaniem gier w sposób, który mógłby prowadzić do uzależnienia, izolacji i cyberprzemocy.

Zdrowe nawyki żywieniowe w szkole

UE wspiera program dążący do zapewnienia świeżych owoców, warzyw i mleka milionom dzieci w szkołach, od żłobków po szkoły średnie, w całej UE. Program obowiązuje od 2017 roku. W maju 2023 r. Parlament wezwał do zwiększenia środków na program, zmniejszenia biurokracji oraz zapewnienia dłuższych umów dla szkół. Posłowie zasugerowali także, aby kraje UE przeznaczyły część środków na edukację żywieniową.

1.4. UWARUNKOWANIA PRAWNE REALIZACJI PROGRAMU

Program Wspierania Rodziny w Gminie Pakość będzie realizowany m.in. w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49);
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 323 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2023 r. poz. 1993 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939);
- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2024 r. poz. 338 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2024 r. poz. 246);
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2024 r. poz. 1512);
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2024 r. poz. 1576);
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2024 r. poz. 1829);
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2024 r. poz. 1491 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 23 maja 2024 r. o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego (Dz. U. z 2024 r. poz. 859);
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1335);

- ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 167 z późn. zm.);
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pakość na lata 2021-2025.

2. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W GMINIE PAKOŚĆ

Diagnoza sytuacji rodziny i dziecka w gminie Pakość została oparta na badaniu źródeł zastanych (danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w gminie, bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców) oraz analizie ankiet skierowanych do przedstawicieli środowiska lokalnego i pedagogów funkcjonujących w gminie placówek oświatowych. Do analizy przedłożono 40 anonimowo wypełnionych ankiet skierowanych do mieszkańców oraz 3 ankiety wypełnione przez pedagogów i dyrektorów z placówek systemu oświaty.

Wśród ankietowanych było 60% kobiet i 38% mężczyzn, zaś 2% badanych nie zadeklarowało przynależności płciowej. Dominujące grupy respondentów stanowiły osoby w przedziale wiekowym 36-45 lat (38%), 46-55 lat (20%) i 26-35 lat (18%). Mniejszy odsetek spośród badanych stanowiły grupy osób w wieku 20-25 lat (10%) oraz 56-65 lat i powyżej 65 lat (po 7%). W badaniu nie wzięły udziału osoby poniżej 20. roku życia. Jeśli chodzi o poziom wykształcenia uczestników badania, to 38% spośród nich zadeklarowało posiadanie wykształcenia wyższego. Kolejne grupy stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem średnim (23%), zasadniczym zawodowym (18%), podstawowym (10%) i gimnazjalnym (8%), natomiast 3% ankietowanych nie określiło poziomu wykształcenia.

Biorąc pod uwagę czas zamieszkiwania w gminie, to 55% wszystkich respondentów ankiety mieszka na terenie gminy Pakość od urodzenia, 43% uczestników badania zamieszkuje w gminie od 2 do 48 lat, zaś 2% ankietowanych nie określiło czasu przebywania na terenie gminy. Można zatem domniemywać, iż ankietowani mają ugruntowane i przemyślane opinie na temat niekorzystnych zjawisk widocznych w gminie oraz problemów, jakie dotyczą jej mieszkańców. Profil respondentów ankiety prezentuje poniższa tabela.

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy społeczne w opinii mieszkańców”

liczba ankietowanych	płeć	grupa wiekowa	czas zamieszkiwania w gminie	wykształcenie
40	kobiety (60%)	20-25 lat (10%)	od urodzenia (55%)	podstawowe (10%)
		26-35 lat (18%)		gimnazjalne (8%)
		36-45 lat (38%)		zasadnicze zawodowe (18%)
	mężczyźni (38%)	46-55 lat (20%)	od 2 do 48 lat (43%)	średnie (23%)
		56-65 lat (7%)		wyższe (38%)
	brak deklaracji (2%)	pow. 65 lat (7%)	brak deklaracji (2%)	brak deklaracji (3%)

Diagnoza uwzględnia również analizę SWOT, która została przeprowadzona w obszarach: „Rodzina, dzieci i młodzież, przemoc domowa”; „Zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne” oraz „Kapitał społeczny i ludzki”.

2.1. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu Wspierania Rodziny w Gminie Pakość na lata 2025-2027 są rodziny zamieszkujące teren gminy Pakość, w szczególności rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym oraz rodziny wymagające wsparcia ze strony profesjonalnych służb społecznych.

Program kierowany jest głównie do: rodzin niepełnych, rodzin wielodzietnych, rodzin z dzieckiem z niepełnosprawnością, małoletnich matek, rodzin wychowujących dzieci do lat 5, rodzin zmagających się z trudnościami wychowywania dzieci w wieku dojrzewania, rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzin przeżywających trudności związane ze stanem zdrowia dziecka.

2.2. CHARAKTERYSTYKA GMINY

2.2.1. DANE OGÓLNE

Gmina miejsko-wiejska Pakość położona jest w południowo-zachodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, w obrębie zachodniej części powiatu inowrocławskiego. Zajmuje powierzchnię 86,29 km², co stanowi 7,04% powierzchni powiatu, i jest jedną z dziewięciu powiatowych jednostek terytorialnych. Obszar gminy od północy i wschodu graniczy z gminami powiatu inowrocławskiego – Złotniki Kujawskie i Inowrocław, od południa z gminą Janikowo, a od zachodu z gminami Dąbrowa (z powiatu mogileńskiego) i Barcin (z powiatu żnińskiego).

W ramach struktury administracyjnej terytorium gminy obejmuje swoim obszarem miasto Pakość oraz 16 miejscowości wiejskich tworzących 12 sołectw: Dziarnowo, Gorzany-Giebniawę, Jankowo, Kościelec, Ludkowo-Mielno-Wojdał, Ludwiniec, Łącko, Radłowo, Rybitwy, Rycerzewko, Rycerzewo i Wielowieś. Centrum życia publicznego i kulturalnego gminy stanowi miasto Pakość. Znajduje się w nim siedziba władz samorządowych i innych instytucji administracyjnych. Najliczniej zamieszkiwaną jednostką gminną jest sołectwo Kościelec (731 osób), natomiast najmniej mieszkańców liczy sołectwo Rycerzewo (95 mieszkańców).

Odległość gminy od Inowrocławia (siedziby władz powiatu) wynosi zaledwie 12 km, od Bydgoszczy (wojewódzkiej siedziby administracji rządowej) ok. 45 km, a od Torunia (wojewódzkiej siedziby władz samorządowych) około 50 km. W odległości ok. 40 km od gminy znajduje się Port Lotniczy Bydgoszcz SA.

Ze względu na bliskość Inowrocławia gmina Pakość charakteryzuje się dobrą infrastrukturą drogową – na jej obszarze przebiegają 2 główne trasy: Inowrocław – Kaliska (DW 251) oraz Pakość – Strzelno (DW 255).

Zadania związane z organizacją zbiorowego transportu publicznego w gminie realizuje Kujawsko-Pomorski Transport Samochodowy S.A. (w szczególności dowóz uczniów do szkół). Gmina nie jest obecnie dostępna w pasażerskiej komunikacji kolejowej.

Gmina ma charakter rolniczy; w strukturze gruntów użytki rolne zajmują ok. 70% powierzchni gminy (w tym ok. 69% powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach indywidualnych), zaś lasy stanowią ok. 3% jej terenu. Liczba indywidualnych gospodarstw rolnych wynosi 847, a średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego 7,1305 ha.

W strukturze gleb wg klas bonitacyjnych na terenie gminy aż 2/5 stanowią gleby klas I-IIIa, a same tylko klasy III przekraczają połowę powierzchni gruntów. Bardzo urodzajne czarne ziemie zajmują ok. 33% powierzchni ogólnej gleb, średnio urodzajne gleby płowe ok. 22%, urodzajne gleby brunatne właściwe ok. 20%, nieurodzajne gleby rdzawe ok. 14%, a grunty pochodzenia organicznego (murszowo-mineralne, mułowo-torfowe, torfowe i murszowo-torfowe) łącznie ok. 10% powierzchni ogólnej.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w latach 2022-2023 liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących w gminie zmniejszyła się z 912 do 910. W 2023 r. większość z nich działała w sektorze prywatnym, głównie były to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (657 podmiotów). Spośród nich najwięcej działało w takich branżach, jak: handel hurtowy i detaliczny oraz naprawy (134), transport i gospodarka magazynowa (112), a także budownictwo (98).

Stan rozwoju infrastruktury technicznej i komunikacyjnej w gminie Pakość jest zróżnicowany. W zakresie zaopatrzenia w wodę obsługa gminy odbywa się z trzech ujęć na terenie gminy: ujęcia przy ul. Jankowskiej 29 w Pakości (służy mieszkańcom Pakości oraz wsi Ludwiniec i wsi Jankowo), ujęcia przy ul. Inowrocławskiej 12 w Pakości (obsługuje mieszkańców Pakości oraz wsi Rybitwy, Łącko i Wielowieś) oraz ujęcia w Kościelcu (dla mieszkańców wsi Kościelec, Dziarnowo, Gorzany i Węgierce). Poza tym wsie Giebnia i Radłowo są podłączone do wodociągów z gmin sąsiednich (odpowiednio Janikowo i Dąbrowa). Z sieci wodociągowej korzysta 99% mieszkańców. Gmina nie posiada centralnej, zbiorczej oczyszczalni ścieków. Obsługiwana jest przez niewielką oczyszczalnię w miejscowości Kościelec (do niej podłączona jest zabudowa wsi Kościelec i Dziarnowo) oraz przez oczyszczalnie położone w sąsiednich gminach – ścieki z miasta Pakość trafiają do oczyszczalni w Sadłogoszczy, z kolei Węgierce podłączone są do oczyszczalni w Janikowie. Z sieci kanalizacyjnej korzysta 52% mieszkańców. Na terenie gminy funkcjonuje Punkt

Selektywny Odpadów Komunalnych – PSZOK, który włączony jest w regionalny system gospodarki odpadami. Gmina jest zaopatrywana w gaz ziemny. Miasto Pakość należy do miast o najwyższym w województwie wskaźniku obsługi mieszkańców. Oprócz miasta z gazu mogą korzystać także mieszkańcy niektórych miejscowości wiejskich. Pomimo położenia poza siecią dróg krajowych, dosyć dobra jest dostępność drogowa. Łączna długość dróg publicznych w gminie wynosi 145,842 km, w tym długość dróg gminnych 85,476 km.

Sieć placówek opieki nad dziećmi, wychowania przedszkolnego i oświatowych w gminie to: 1 placówka opieki nad dziećmi do lat 3 (żłobek niepubliczny), 4 placówki wychowania przedszkolnego (4 przedszkola) i 3 szkoły podstawowe. W roku szkolnym 2024/2025 opieką w żłobkach objętych było 19 dzieci, do przedszkoli uczęszczało 280 dzieci, a do szkół podstawowych 672 uczniów.

Działalność kulturalną w gminie prowadzą Ośrodek Kultury i Turystyki w Pakości i Biblioteka Publiczna w Pakości. Placówki realizują zadania w zakresie upowszechniania kultury oraz organizowania imprez gminnych, a także przyczyniają się do poszerzenia zainteresowań mieszkańców kulturą, sztuką i tradycjami oraz aktywnym stylem życia, rekreacją i turystyką. W ramach działalności Ośrodka Kultury i Turystyki mieszkańcy mają możliwość uczestniczenia i rozwijania swoich zainteresowań w prowadzonych w nim zespołach, jak również warsztatach i sekcjach artystycznych skierowanych zarówno do dzieci, jak i osób dorosłych. Ponadto przy OKiT w Pakości działa Koło Polskiego Związku Emerytów, Grupa Diabetyków oraz prowadzony jest Uniwersytet Trzeciego Wieku Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy, który ma niebagatelny wpływ na aktywizację seniorów w lokalnym społeczeństwie oraz ich dalszy rozwój profesjonalny i hobbistyczny. Na terenie gminy funkcjonuje łącznie 8 świetlic, w tym 1 świetlica realizująca zajęcia socjoterapeutyczne, 2 świetlice realizujące program opiekuńczo-wychowawczy oraz 5 świetlic wiejskich w Rycerzewku, Rycerzewie, Wielowsi, Radłowie i Ludwińcu, a także Koła Gospodyń Wiejskich (m.in. w Łącku, Pakości, Kościelcu, Wielowsi i Jankowie).

Rozwój kultury fizycznej, amatorskiego ruchu sportowego i działalności rekreacyjnej możliwy jest dzięki nowym lub zmodernizowanym gminnym obiektom sportowym (boiska do rozgrywek ligowych, boiska sportowe oraz tereny sportowo-rekreacyjne). Propagowaniu sportu i rozwojowi kultury fizycznej i rekreacji w gminie służy 36 obiektów rekreacyjno-sportowych, a wśród nich m.in.: Stadion Miejski w Pakości, kompleks boisk Orlik przy ul. Mogileńskiej, Boisko Orlik przy ul. Barcińskiej, boisko wielofunkcyjne do piłki nożnej w Dziarnowie (trawa sztuczna), boisko wielofunkcyjne o nawierzchni poliuretanowej przy Zespole Placówek Oświatowych w Kościelcu, boisko wielofunkcyjne o nawierzchni poliuretanowej w Węgiercach, kompleks boisk sportowych w Jankowie (boisko do piłki

nożnej z trawy sztucznej, boisko do siatkówki plażowej), boisko sportowe o nawierzchni poliuretanowej do gry w piłkę nożną i koszykówkę w Rycerzewie.

Działalność w zakresie sportu i rekreacji prowadzona jest przez Klub Sportowy Notecianka Pakość, Ludowy Uczniowski Klub Sportowy Kościelec, Ludowy Zespół Sportowy Kościelec z siedzibą w Batkowie.

Zadania w zakresie podstawowej ochrony zdrowia w gminie realizuje 1 ośrodek zdrowia (Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Medicus” w Pakości) oraz REHDUL – Niepubliczny Zakład Rehabilitacji Leczniczej. Świadczenia wyższego rzędu (szpital, diagnostyka specjalistyczna, zabiegi) odbywają się w Inowrocławiu. Ponadto szeroką specjalistyczną opiekę lekarską mieszkańcy gminy Pakość mogą uzyskać w Toruniu i w Bydgoszczy. Zapotrzebowanie mieszkańców gminy na środki farmaceutyczne zapewniają 3 apteki.

Pomoc społeczną świadczy mieszkańcom Ośrodek Pomocy Społecznej w Pakości, którego działalność pomocową uzupełniają parafie i 30 organizacji pozarządowych, którym samorząd gminy zleca realizację zadań własnych, udziela wsparcia lokalowego, wspiera doradztwem i konsultacjami oraz współpracuje przy realizacji różnych przedsięwzięć na rzecz społeczności lokalnej. Nad bezpieczeństwem publicznym mieszkańców gminy czuwają funkcjonariusze z Komisariatu Policji w Pakości. Na terenie gminy funkcjonuje jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej w Pakości.

Gmina Pakość współpracuje z innymi jednostkami samorządu terytorialnego w regionie oraz bierze udział w działaniach związków ponadgminnych, m.in. uczestniczy w pracach stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Czarnoziem na Soli”, które skupia się na realizacji działań lokalnych promujących region oraz kulturę i aktywność mieszkańców.

2.2.2. DEMOGRAFIA

Na koniec 2023 r. gmina Pakość liczyła 9 166 mieszkańców, w tym 4 734 kobiety, które stanowiły 51,6% ogółu ludności. Gęstość zaludnienia w gminie wynosiła w przybliżeniu 106 osób na km². Dane szczegółowe dotyczące struktury wiekowej ludności gminy przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	1 789	1 758	1 706
udział w liczbie mieszkańców	19,16%	18,99%	18,61%
liczba osób w wieku produkcyjnym	5 619	5 535	5 476
udział w liczbie mieszkańców	60,19%	59,80%	59,74%

liczba osób w wieku poprodukcyjnym	1 927	1 963	1 984
udział w liczbie mieszkańców	20,64%	21,21%	21,65%
liczba mieszkańców ogółem	9 335	9 256	9 166

Dane Urzędu Miejskiego w Pakości.

W analizowanym okresie ogólna liczba ludności gminy malała. Zmniejszała się zarówno liczba dzieci i młodzieży, jak i liczba osób w wieku produkcyjnym, rosła natomiast liczba osób starszych. Sytuację demograficzną kształtują także przyrost naturalny oraz saldo migracji. Dane w tym zakresie odnoszące się do gminy Pakość przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 3. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba urodzeń	56	70	64
liczba zgonów	113	99	110
przyrost naturalny	-57	-29	-46

Dane Urzędu Miejskiego w Pakości.

Tabela 4. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
zameldowania spoza gminy	94	84	85
wymeldowania poza gminę	196	142	162
saldo migracji ogółem	-102	-58	-77

Dane Urzędu Miejskiego w Pakości.

W latach 2022-2024 zarówno liczba urodzeń, jak i liczba zgonów w gminie ulegała wahaniom. Obliczany na ich podstawie przyrost naturalny był w rozpatrywanym okresie stale ujemny, bowiem liczba zgonów przewyższała liczbę urodzeń. Na liczbę mieszkańców w gminie wpływał również ruch migracyjny. W analizowanym okresie migracje odbywały się głównie w ruchu wewnętrznym. Saldo migracji wahało się i w każdym roku analizy wykazywało wartość ujemną.

2.2.3. INFRASTRUKTURA MIESZKANIOWA

W latach 2022-2024 stan zasobów mieszkaniowych gminy ulegał zmianom, bowiem liczba mieszkań socjalnych z roku na rok się zwiększała. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba mieszkań komunalnych	b.d.	b.d.	b.d.
liczba mieszkań socjalnych	7	9	20

Dane Urzędu Miejskiego w Pakości.

W 2024 r. dokonano 2 przydziałów lokali komunalnych osobom znajdującym się na liście osób uprawnionych do zawarcia umowy najmu na czas nieoznaczony, pozytywnie rozpatrzono 3 wnioski najemców zakwalifikowanych do rejestru osób oczekujących na zamianę, zrealizowano 4 wyroki o eksmisję, a także zawarto 1 umowę najmu lokalu mieszkalnego z osobą, która uregulowała istniejące zobowiązanie czynszowe, oraz 1 umowę z osobą, której wygasł termin obowiązywania dotychczasowego najmu socjalnego lokalu.

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, wypłacane są dodatki mieszkaniowe. W gminie Pakość pomoc ta jest realizowana przez Ośrodek Pomocy Społecznej. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba rodzin, którym decyzją przyznano dodatek mieszkaniowy	137	148	157
liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych	1 289	1 373	1 528
wartość wypłaconych dodatków mieszkaniowych (w zł)	337 919,41	433 413,04	516 513,41

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Pakości.

W latach 2022-2024 liczba rodzin, którym przyznano dodatek mieszkaniowy, rosła, wzrastała także wartość wypłaconych dodatków.

2.2.4. SYTUACJA NA RYNKU PRACY

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Inowrocławiu w latach 2022-2024 liczba osób bezrobotnych w gminie wahała się: 355 osób na koniec 2022 r., 349 osób na koniec roku następnego, 360 osób na koniec roku 2024. Udział bezrobotnych w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym także ulegał wahaniom. W rozpatrywanym okresie wśród osób pozostających bez pracy większość stanowiły kobiety, ich liczba wyniosła odpowiednio: 234 (w stosunku do 121 mężczyzn) na koniec 2022 r., 240 (w stosunku do 109 mężczyzn) na koniec 2023 r. i 233 (w stosunku do 127 mężczyzn) na koniec 2024 r. Dane dotyczące bezrobocia przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 7. Bezrobotni w gminie i ich udział w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba osób w wieku produkcyjnym	5 619	5 535	5 476
liczba bezrobotnych w gminie	355	349	360
udział ogólnej liczby osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym	6,32%	6,31%	6,57%

liczba bezrobotnych kobiet w gminie	234	240	233
udział kobiet w liczbie bezrobotnych	65,92%	68,77%	64,72%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Inowrocławiu.

Tabela 8. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
stopa bezrobocia w powiecie inowrocławskim	10,5%	10,4%	10,7%
stopa bezrobocia w województwie kujawsko-pomorskim	7,4%	7,1%	7,3%
stopa bezrobocia w kraju	5,2%	5,1%	5,1%

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

W latach 2022-2024 powiat inowrocławski charakteryzował się wyższą w stosunku do województwa kujawsko-pomorskiego i w stosunku do kraju stopą bezrobocia. Zarówno w powiecie, jak i w województwie poziom bezrobocia ulegał wahaniom w trakcie rozpatrywanego okresu, natomiast kraju w 2023 r. uległ zmniejszeniu i w kolejnym roku pozostawał na tym samym poziomie.

2.2.5. PRZESTĘPCZOŚĆ ORAZ DZIAŁANIA PODEJMOWANE NA RZECZ ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA W GMINIE

Według danych udostępnionych na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu przez Komisariat Policji w Pakości, na terenie gminy Pakość w 2022 r. stwierdzono ogółem 134 przestępstwa, w 2023 r. – 133 przestępstwa, a w 2024 r. – 88 przestępstw. W analizowanym okresie odnotowano 2 przestępstwa popełnione przez osoby nieletnie w 2023 r. i 1 przestępstwo w 2024 r. Do najczęściej popełnianych przestępstw w 2024 r. należały: przestępstwa przeciwko mieniu (24 przypadki, o 41 mniej w porównaniu z 2023 r.), przeciwko rodzinie i opiece (12 przypadków, tyle samo, co w 2023 r.), z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii (11 przypadków, o 8 więcej w porównaniu z 2023 r.), przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji (9 przypadków, o 10 mniej w porównaniu z 2023 r.) i przeciwko wolności (8 przypadków, o 3 mniej w porównaniu z 2023 r.). Dane szczegółowe dotyczące przestępstw w rozbiciu na poszczególne kategorie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9. Przestępstwa odnotowane w gminie w latach 2022-2024

zakres danych	liczba przestępstw		
	2022	2023	2024
stwierdzono ogółem przestępstw	134	133	88
w tym popełnionych przez nieletnich	0	2	1
w tym wg poszczególnych kategorii			

przeciwno życiu i zdrowiu	4	2	2
przeciwno wolności	20	11	8
przeciwno bezpieczeństwu w komunikacji	35	19	9
przeciwno mieniu	44	65	24
przeciwno rodzinie i opiece	2	12	12
przeciwno wiarygodności dokumentów	0	0	0
przeciwno wolności seksualnej i obyczajności	6	0	1
z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	9	3	11

Dane Komisariatu Policji w Pakości.

Funkcjonariusze Komisariatu Policji w Pakości przeprowadzali na terenie gminy interwencje domowe. W wyniku podejmowanych działań wprowadzane były procedury „Niebieskie Karty”. W rozpatrywanym okresie liczba sporządzanych przez policję procedur „NK” ulegała wahaniom. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10. Dane dotyczące procedury „Niebieskie Karty” na terenie gminy w latach 2022-2024

rok	liczba złożonych do ZI procedur „Niebieskie Karty”	w tym liczba NK sporządzonych przez Policję
2022	13	11
2023	15	14
2024	19	10

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego i Komisariatu Policji w Pakości.

Z nadesłanej informacji II Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Inowrocławiu wynika, iż w sprawach opiekuńczych ograniczenie władzy rodzicielskiej poprzez nadzór kuratora stosowane było wobec: 26 rodzin na koniec 2022 r., 34 rodzin na koniec 2023 r. i 30 rodzin na koniec 2024 r. W sprawach nieletnich środek wychowawczy w postaci nadzoru kuratora stosowany był wobec 18 nieletnich na koniec 2022 r., 19 nieletnich na koniec 2023 r. i 26 nieletnich na koniec 2024 r.

2.3. ZASOBY WSPIERAJĄCE RODZINĘ I DZIECKO

Mieszkańcy gminy oprócz podmiotów działających lokalnie, mogą korzystać ze wsparcia instytucji ponadlokalnych, regionalnych i ogólnopolskich. Przedstawione zostały informacje o jednostkach wspierających rodziny i dzieci w gminie Pakość usytuowanych na terenie gminy oraz jednostkach udzielających wsparcia mieszkańcom gminy działających poza gminą.

2.3.1. JEDNOSTKI WSPARCIA Z TERENU GMINY

2.3.1.1. POMOC SPOŁECZNA RODZINIE I DZIECKU

Pomoc społeczną rodzinie i dziecku w gminie świadczy **Ośrodek Pomocy Społecznej**. Jednostka ta realizuje zadania wynikające m.in. z takich aktów prawnych, jak: ustawa o pomocy społecznej, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.

W 2024 r. Ośrodek Pomocy Społecznej do realizacji swoich zadań zatrudnił 30 osób, w tym: kadra kierownicza – 4, pracownicy socjalni – 5, pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze – 4, pozostali pracownicy – 17. Wśród propozycji w zakresie rozwoju zasobów kadrowych OPS-u figuruje potrzeba zwiększenia o 3 osoby grupy pracowników Ośrodka. Z końcem 2024 r. wykształcenie wyższe kierunkowe posiadały 3 osoby z kadry kierowniczej oraz 5 pracowników socjalnych, a wyższe niekierunkowe 1 osoba z kierownictwa. Dodatkowo 4 osoby z kadry kierowniczej posiadały ukończoną specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej, 1 pracownik socjalny był w trakcie jej realizacji, kolejnych 5 pracowników legitymowało się I stopniem specjalizacji w zawodzie pracownika socjalnego, zaś 1 osoba z kierownictwa posiadała II stopień specjalizacji w zawodzie pracownika socjalnego.

W 2024 r. na jednego pracownika socjalnego przypadało 1 833 mieszkańców gminy oraz 51 rodzin objętych pracą socjalną. Wymóg określony w ustawie o pomocy społecznej, która nakłada obowiązek zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników, lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących, był spełniony.

Poniższe tabele prezentują dane dotyczące środków finansowych, które Ośrodek Pomocy Społecznej wydatkował na świadczenia z pomocy społecznej w gminie oraz dane liczbowe dotyczące beneficjentów objętych przez OPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2022-2024.

Tabela 11. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na świadczenia z pomocy społecznej mieszkańcom gminy w latach 2022-2024

wielkość wydatków (w zł)	2022	2023	2024
ogółem	2 280 264,09	2 513 982,04	2 830 054,85

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Pakości.

Tabela 12. Beneficjenci systemu pomocy społecznej w gminie w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	401	411	361
liczba rodzin	283	295	260
liczba osób w rodzinach	600	586	518
udział liczby osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w ogóle ludności gminy	6,43%	6,33%	5,65%

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Pakości.

Wartość środków przeznaczanych w gminie na pomoc społeczną w latach 2022-2024 systematycznie rosła. Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2022-2024 malała. Analogicznie zmniejszał się udział beneficjentów systemu pomocy społecznej w ogóle ludności gminy. Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnych tabelach informacje na temat struktury wiekowej odbiorców oraz powodów przyznania pomocy społecznej w 2024 r.

Tabela 13. Struktura demograficzna beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2024 r.

grupa wiekowa	liczba osób
0-17 lat	0
18-25 lat	8
26-35 lat	39
36-45 lat	63
46-55 lat	51
56-65 lat	54
66 lat i więcej	59
razem	274

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Pakości.

Analiza struktury wiekowej mieszkańców gminy objętych przez OPS pomocą społeczną w 2024 r. wykazała, że największe grupy stanowią osoby w wieku 36-45 lat.

Tabela 14. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2022-2024

powód przyznania pomocy	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
ubóstwo	186	184	147	384	358	295
sieroctwo	0	0	0	0	0	0
bezdomność	13	14	14	13	14	14
potrzeba ochrony macierzyństwa	35	28	25	184	147	126
bezrobocie	117	106	99	314	270	231

niepełnosprawność	110	115	117	182	188	188
długotrwała lub ciężka choroba	171	161	149	289	282	255
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	46	68	59	141	227	206
w tym rodziny niepełne	32	44	39	93	145	125
w tym rodziny wielodzietne	8	18	16	44	95	82
przemoc domowa	6	7	4	11	27	14
alkoholizm	12	14	11	20	21	16
narkomania	1	4	5	1	4	10
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	4	4	3	4	4	3
zdarzenie losowe	1	1	3	3	1	5

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Pakości.

W latach 2022-2024 najczęstszymi przyczynami przyznawania pomocy społecznej w gminie były: ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba oraz niepełnosprawność. Liczba rodzin korzystających ze wsparcia z dwóch pierwszych powodów malała, natomiast z powodu niepełnosprawności rosła na przestrzeni rozpatrywanego okresu. Istotnymi przyczynami udzielania pomocy były: malejąca pod względem liczby rodzin bezrobocie, wahająca się pod względem liczby rodzin bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego oraz malejąca pod względem liczby rodzin potrzeba ochrony macierzyństwa. Dane dotyczące form wsparcia udzielonego mieszkańcom gminy w latach 2022-2024 przedstawia kolejna tabela.

Tabela 15. Rodzaje wsparcia udzielanego przez OPS w latach 2022-2024

formy pomocy	liczba osób, którym przyznano decyzją administracyjną świadczenie			liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
świadczenia pieniężne	259	246	211	252	239	207	526	479	428
świadczenia niepieniężne	185	194	176	134	132	123	344	347	308
praca socjalna	X	X	X	256	230	255	549	516	491
poradnictwo specjalistyczne	X	X	X	27	36	30	66	88	77
schronienie	12	11	9	12	11	9	12	11	9
usługi opiekuńcze	44	43	42	42	42	42	52	51	52
specjalistyczne	16	16	14	16	16	14	47	46	37

usługi opiekuńcze									
----------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Pakości.

W latach 2022-2024 najważniejszą formą wsparcia udzielaną mieszkańcom gminy była praca socjalna. Polegała ona m.in. na udzielaniu informacji, wskazówek i pomocy przy rozwiązywaniu trudnych spraw życiowych, świadczeniu poradnictwa oraz współpracy z innymi podmiotami pomocy społecznej. Liczba osób w rodzinach, które skorzystały z tej formy wsparcia, malała w trakcie rozpatrywanego okresu. Ważną formę wsparcia udzielonego mieszkańcom stanowiła pomoc finansowa, świadczona głównie w postaci zasiłków. W przypadku pomocy finansowej liczba osób w rodzinach, którym w latach 2022-2024 przyznano świadczenia, zmniejszała się.

Znaczącą formę wsparcia beneficjentów stanowiły świadczenia niepieniężne, głównie w postaci pomocy żywnościowej i posiłków. Liczba osób w rodzinach, którym przyznano ten rodzaj wsparcia, ulegała wahaniom. W nieco mniejszym zakresie mieszkańcom przyznawano wsparcie w postaci poradnictwa specjalistycznego, usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych. W ramach swojej działalności OPS świadczył także pomoc w formie udzielania schronienia.

Osoby niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, dla których pomoc w postaci usług opiekuńczych okazywała się niewystarczająca dla zaspokojenia ich podstawowych potrzeb życiowych, z uwagi na konieczność zapewnienia im całodobowej opieki (z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności), były kierowane przez OPS do domów pomocy społecznej. Dane dotyczące liczby skierowań do DPS-ów, liczby osób w nich przebywających oraz kosztów ponoszonych przez gminę z tytułu ich pobytu w DPS-ie przedstawiają kolejne tabele.

Tabela 16. Skierowania, pobyt i koszty pobytu mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba osób z gminy skierowanych do DPS-u	12	12	12
liczba osób z gminy przebywających w DPS-ie	12	12	12

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Pakości.

Tabela 17. Koszty ponoszone przez gminę z tytułu pobytu mieszkańców w DPS-ie (w zł) w latach 2022-2024

2022	2023	2024
441 666,00	540 067,00	606 446,00

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Pakości.

Istotnym narzędziem pracy socjalnej jest kontrakt socjalny. W 2022 r. zawarto i realizowano 3 takie kontrakty, w 2023 r. – 1, zaś w 2024 r. liczba kontraktów zwiększyła się do 5 w roku.

Z pomocy w postaci ciepłego posiłku przyznanego w ramach rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 skorzystało w 2022 r. 111 dzieci i 18 osób dorosłych, a w 2023 r. 118 dzieci i 14 osób dorosłych, zaś w ramach kontynuacji tego programu na lata 2024-2028 skorzystało w 2024 r. 100 dzieci i 14 osób dorosłych.

W 2024 r. we współpracy z Parafialnym Oddziałem Caritas przy parafii św. Bonawentury w Pakości realizowano także Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa

Ośrodek w Pakości przyznawał także stypendia i zasiłki szkolne. W 2024 r. przyznano uczniom z terenu gminy pomoc materialną o charakterze socjalnym na kwotę 46 400 zł. Pomoc otrzymało 26 rodzin, w tym 36 uczniów.

W analizowanym okresie OPS w Pakości podejmował także wiele działań na rzecz społeczności lokalnej, szczególnie osób starszych i osób z niepełnosprawnościami oraz ich rodzin, m.in.:

- Program „Senior+” – zapewnienie funkcjonowania Dziennego Domu Pobytu „Senior+” w Pakości. Dom jest miejscem dla osób starszych, samotnych i chorych. Aktywizuje społecznie i indywidualnie. Pomaga zorganizować dzień osobom, które zaprzestały aktywności zawodowej, zarówno tym, które wciąż rozpira energia do działania, jak i tym, które tej energii szukają. Zajęcia odbywają się w dni robocze od poniedziałku do piątku w godz. od 7.00 do 15.00. Są to między innymi: terapia zajęciowa, rehabilitacja, muzykoterapia, zajęcia artystyczne, kulturalne, wycieczki, spotkania okazjonalne. Zajęcia prowadzone są przez specjalistów w określonych dziedzinach, a seniorzy pozostają pod opieką doświadczonej kadry. W ramach pobytu seniorzy otrzymują również wyżywienie w postaci śniadania, obiadu i podwieczorku. W 2024 r. z oferty placówki skorzystało 25 seniorów z gminy.
- Ogólnopolski program „Opieka wytchnieniowa”, którego celem jest odciążenie członków rodzin lub opiekunów osób z niepełnosprawnościami poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach przez zapewnienie czasowego zastępstwa. Do realizacji zadania zawarto umowy cywilnoprawne z 4 osobami przygotowanymi do świadczenia tych usług, spełniającymi wymogi określone w programie. Do udziału w programie zgłosiło się 8 opiekunów osób z niepełnosprawnością, w tym dwojga dzieci. Łącznie osoby te skorzystały z 1 540 godzin nieodpłatnego wsparcia.
- „Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością” – pomoc skierowana jest do osób z niepełnosprawnością w stopniu znacznym lub umiarkowanym, a celem programu jest

wsparcie osób z niepełnosprawnością w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym. Uczestnik programu nie ponosi odpłatności za świadczone usługi, dodatkowo ma możliwość wskazania kandydata na asystenta spełniającego kryteria określone w programie. W 2024 r. z programu skorzystało 18 osób niepełnosprawnych z gminy, a z opieki wychnieniowej 9 osób.

- „Kujawsko-Pomorska Teleopieka – Etap I i II – system wsparcia dla niesamodzielnych mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego w postaci świadczenia usług społecznych przy wykorzystywaniu nowoczesnych technologii takich jak teleopieka i telemedycyna. Projekt skierowany do mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego, w tym 15 osób zamieszkujących na terenie gminy Pakość.
- „Centrum opiekuńczo mieszkalne” – Moduł I – Utworzenie Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego w Pakości. Jest to miejsce stworzone z myślą o osobach dorosłych niepełnosprawnych ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, które potrzebują kompleksowego wsparcia i troskliwej opieki. Celem jest zapewnienie godnego, bezpiecznego i aktywnego życia podopiecznym w przyjaznej atmosferze. Oferowany jest zarówno pobyt dzienny, jak i całodobowy, zapewniający komfortowe warunki oraz indywidualne podejście do każdego podopiecznego. Z oferowanych form opieki może korzystać 20 osób w systemie dziennym w godzinach od 7-15 oraz 5 osób w ramach zamieszkiwania całodobowego. W centrum zapewnione są specjalistyczne usługi medyczne (m.in. opiekuńcze, asystenckie, rehabilitacyjne, terapeutyczne czy psychologiczne). Koszt całego zadania to kwota 3 424 656,58 zł. Inwestycja została dofinansowana kwotą 3 176 790,00 zł z Funduszu Solidarnościowego w ramach programu „Centra Opiekuńczo-Mieszkalne”.

Ośrodek udzielał również pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terenie tego państwa. W 2024 r. z pomocy skorzystały 4 rodziny (13 osób w rodzinach). Zrealizowano następujące formy pomocy:

- zasiłki okresowe – 4 (2 613,21 zł),
- zasiłek stały – 2 (11 699,25 zł),
- Zasiłki rodzinne, zasiłki pielęgnacyjne oraz świadczenia opiekuńcze – wypłacono 62 świadczenia dla 3 osób na łączną kwotę 8 568,08 zł,
- Osobom, które zapewniły zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy, zostały przyznane świadczenia pieniężne. Na realizację zadania wydano łącznie 97 800 zł.

Pracownicy Ośrodka realizowali również inne zadania pozaustawowe, m.in. wykonywali procedury związane z wydawaniem zaświadczeń do Programu „Czyste

powietrze”, który daje możliwość uboższej części społeczeństwa ubiegania się o dodatkowe środki finansowe.

Na podstawie ustawy z dnia 23 maja 2024 r. o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego wypłacono 790 świadczeń na kwotę 302 761,47 zł.

Na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym OPS wypłacał świadczenia mające na celu zniwelowanie kosztów energii, gazu i żywności dla mniej zamożnych gospodarstw domowych. Łącznie wypłacono 672 świadczenia na kwotę 264 539,21 zł.

W 2024 r. OPS refundował gospodarstwom domowym, które wykorzystują do ogrzewania paliwa gazowe i spełniają określone w ustawie kryterium dochodowe, poniesione koszty podatku VAT. Z tej formy pomocy skorzystało 110 odbiorców gazu, a kwota wypłaconych refundacji wyniosła w sumie 33 085,28 zł.

2.3.1.2. PIECZA ZASTĘPCZA, ASYSTENTURA RODZINY, ŚWIADCZENIE „ZA ŻYCIEM”, ŚWIADCZENIA RODZINNE I ALIMENTACYJNE

W latach 2022-2024 liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej, za które gmina ponosiła odpłatność, ulegała wahaniom. Dane w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 18. Piecza zastępcza w gminie w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba dzieci w pieczy zastępczej, za które gmina ponosiła odpłatność	14	12	22
koszty ponoszone przez gminę z tytułu pieczy zastępczej (w zł)	150 398,42	114 212,07	183 875,09
liczba rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie gminy	2	2	2
wielkość wydatkowanych środków na potrzeby rodzin zastępczych (w zł), w których przebywają dzieci z gminy	–	–	–

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Pakości.

W latach 2022-2024 pomocą Ośrodka Pomocy Społecznej objętych było odpowiednio: 301, 292 i 269 rodzin. Dane w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 19. Rodziny korzystające z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba rodzin objętych pomocą ośrodka	301	292	269
w tym nowych w danym roku rodzin objętych pomocą ośrodka	–	–	–
liczba rodzin z dziećmi objętych pomocą ośrodka	97	83	80
w tym nowych w danym roku rodzin z dziećmi objętych pomocą	–	–	–

ośrodka			
liczba rodzin z dziećmi, w których zidentyfikowano trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	46	68	59
w tym nowych w danym roku rodzin z dziećmi, w których zidentyfikowano trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	–	–	–

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Pakości.

W 2024 r. pracownicy OPS-u na bieżąco monitorowali sytuację dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Edukowano w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, prowadzono pracę socjalną, udzielano wskazówek, informacji i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych, uzyskania poradnictwa dotyczącego możliwości rozwiązywania problemów i udzielania pomocy przez właściwe instytucje państwowe, samorządowe i organizacje pozarządowe.

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej mogą – zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – otrzymać wsparcie od gminy w postaci asystenta rodziny. Zadaniem asystenta rodziny jest całościowe wspieranie rodziny wychowującej dzieci, zagrożonej wykluczeniem społecznym, poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawności, podniesienie samooceny, wzbudzenie wiary we własne siły, a także poprzez pomoc w wykonywaniu najprostszych czynności. Bardzo ważnym jest indywidualne podejście do rodziny i jej problemów, co będzie służyło rozwojowi kompetencji wszystkich jej członków. Rodzina bowiem jest podstawowym środowiskiem, które powinno gwarantować dzieciom bezpieczeństwo emocjonalne, dawać im poczucie więzi i doświadczenia niezbędne dla ich prawidłowego rozwoju. Zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny, powodujące groźne dysfunkcje, takie jak uzależnienia, przemoc, zaniedbanie, bezradność, mogą prowadzić do konieczności objęcia dzieci opieką zastępczą. Jednym z narzędzi pracy z rodziną w takiej sytuacji jest wprowadzenie do niej asystenta.

Wsparcie asystenta rodziny kierowane jest w szczególności do rodzin, których dzieci przebywają w pieczy zastępczej, natomiast istnieje szansa ich powrotu do rodziny biologicznej; rodzin zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej; rodzin, u których występują okresowe trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15. Praca asystenta nie może być łączona z wykonywaniem obowiązków pracownika socjalnego

na terenie tej samej gminy. Nie może on też prowadzić postępowań z zakresu świadczeń realizowanych przez gminę.

W 2024 r. z usług asystenta korzystało w gminie 15 rodzin, w których wychowywało się 42 dzieci. Poniższa tabela zawiera dane dotyczące pracy asystentów rodziny w gminie.

Tabela 20. Asystentura rodziny w gminie w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba asystentów rodziny	1	1	2*
liczba rodzin objętych wsparciem	16	17	22
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem	34	29	42
przeciętny czas pracy z rodziną (miesiące)	42	51	27
koszty ponoszone w związku z zatrudnieniem asystentów rodziny (w zł)	68 690,99	80 603,72	121 376,62

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Pakości.

*drugi asystent rodziny zatrudniony od listopada 2024 r.

W związku z wejściem w życie dnia 1 stycznia 2017 r. ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „**Za życiem**” do kręgu odbiorców usług asystenta rodziny doszły także kobiety w ciąży, ich rodziny oraz rodziny z dzieckiem posiadającym zaświadczenie o zdiagnozowanym ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Pomoc tym osobom i rodzinom polega m.in. na koordynowaniu poradnictwa i wsparcia możliwego do uzyskania ze strony różnych instytucji.

Z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, przyznaje się na to dziecko **jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000 zł**. Świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód. W rozpatrywanym okresie w gminie przyznano 2 takie świadczenia w 2022 r., 1 świadczenie w 2023 r. i ponownie 1 świadczenie w 2024 r.

W ramach szeroko rozumianej pomocy społecznej OPS przyznawał mieszkańcom **świadczenia rodzinne**. Poniższe tabele prezentują informacje o wartości, rodzajach i liczbie świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2022-2024.

Tabela 21. Wartość świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
wartość przyznanych świadczeń rodzinnych (w zł)	3 696 954,33	3 884 957,02	4 331 990,51
liczba rodzin, którym decyzją przyznano	524	491	418

Tabela 22. Rodzaj i liczba świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2022-2024

rodzaj świadczenia	liczba przyznanych świadczeń		
	2022	2023	2024
zasiłek rodzinny	5 052	3 800	2 971
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	17	13	6
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	75	22	0
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowania dziecka	212	144	133
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	211	171	146
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	480	467	334
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	855	639	509
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	924	699	573
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	33	41	20
zasiłek pielęgnacyjny	2 387	2 462	2 409
świadczenie pielęgnacyjne	982	1 010	1 045
specjalny zasiłek opiekuńczy	0	0	0
zasiłek dla opiekuna	0	0	0
świadczenie rodzicielskie	233	215	135
razem	11 461	9 683	8 281

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Pakości.

W latach 2022-2024 ogólna liczba wszystkich świadczeń rodzinnych przyznanych mieszkańcom gminy zmniejszała się z roku na rok. Najczęstszą formą wsparcia w tym zakresie był zasiłek rodzinny, który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka. Liczba przyznanych tego typu świadczeń zmniejszała się. Istotne formy wsparcia stanowiły również dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego, jak również zasiłki pielęgnacyjne i świadczenia pielęgnacyjne.

Ważną formą wsparcia udzielaną mieszkańcom gminy przez OPS były świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Ta pomoc finansowa świadczona jest zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Tabela 23. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	42	47	41

liczba przyznanych świadczeń	638	671	671
wartość wydatków na świadczenia (zł)	265 589,62	285 769,75	313 958,80

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Pakości.

Wartość wydatków na realizację świadczeń z funduszu alimentacyjnego, które w latach 2022-2024 OPS w Pakości wypłacał mieszkańcom gminy, rosła, natomiast liczba przyznanych świadczeń wzrosła w 2023 r., a w roku następnym utrzymywała się na tym samym poziomie.

Na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci wypłacane są również świadczenia wychowawcze. Ich celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Od 1.04.2016 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Pakości realizował Program Rodzina 500+. Obsługą programu w zakresie wniosków o świadczenia wychowawcze składanych od 1 stycznia 2022 r. zajął się Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

2.3.1.3. KARTA DUŻEJ RODZINY

W 2024 r. wydano w gminie 44 **Karty Dużej Rodziny**. Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny (ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny) przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, w której rodzice (rodzic lub małżonek rodzica) mają lub mieli łącznie na utrzymaniu co najmniej troje dzieci bez względu na ich wiek. Prawo do posiadania Karty przysługuje odpowiednio dziecku: w wieku do 18. roku życia; w wieku do 25. roku życia w przypadku, gdy dziecko się uczy; bez ograniczeń wiekowych – w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 24. Karta Dużej Rodziny w gminie w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba wydanych kart	152	256	44
liczba osób/rodzin korzystających ze wsparcia w ramach KDR	111	164	33
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem w ramach KDR	41	89	11

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Pakości.

2.3.1.4. GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Pomoc osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy domowej świadczy **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**. Kolejne tabele przedstawiają dane dotyczące liczby członków GKRPA, opłat z zezwoleń na sprzedaż alkoholu, a także

środków finansowych przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy domowej w gminie w latach 2022-2024.

Tabela 25. Liczba członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba osób zaangażowanych w prace GKRPA	9	9	10

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Pakość.

Tabela 26. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie w latach 2022-2024

rodzaj	wartość w zł		
	2022	2023	2024
opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu	200 893,47	215 077,23	217 428,58

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Pakość.

Tabela 27. Środki finansowe (w zł) przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy domowej w rodzinie w gminie w latach 2022-2024

przeznaczenie	wielkość wydatków (w zł)		
	2022	2023	2024
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	206 615,35	286 524,20	271 543,54
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów narkomanii	7 499,20	12 065,98	15 498,18
na przeciwdziałanie przemocy domowej	13 697,80	3 630,00	16 504,44
razem	227 812,35	302 240,18	303 546,16

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Pakość.

W latach 2022-2024 środki przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy zwiększały się. W ramach podejmowanych działań GKRPA przeprowadzała rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu oraz występowała do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego. Dane w tym zakresie przedstawia tabela poniżej.

Tabela 28. Działalność GKRPA w latach 2022-2024 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie

zakres danych	2022	2023	2024
liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu	103	45	138
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	5	1	8

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Pakość.

W latach 2022-2024 liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadzała rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu, wahała się i wyniosła odpowiednio: 103, 45 i 138 osób. W analizowanym okresie Komisja wystąpiła z wnioskiem do sądu o podjęcie obowiązkowego leczenia odwykowego wobec 5 osób w 2022 r, wobec 1 osoby w 2023 r. i wobec 8 osób w 2024 r.

W ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, jak również Programu Wspierania Rodziny w placówkach oświatowych realizowane były przedsięwzięcia profilaktyczne i dydaktyczne w formie ogólnopolskich kampanii i programów, pogadanek tematycznych i spotkań ze specjalistami, konkursów oraz projektów promujących zdrowy styl życia, a także pozalekcyjnych zajęć sportowych, kulturalnych, wycieczek, akcji społecznych i integracyjnych. Wykorzystano materiały edukacyjno-informacyjne.

Jeśli chodzi o działalność w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w analizowanym okresie, to GKRPA kontaktowała się z 11 osobami dotkniętymi tym problemem w 2022 r. i z 13 osobami w 2023 r., nie składała natomiast zawiadomień do prokuratury o przestępstwie przeciwko sprawcom przemocy domowej. Dane w tym zakresie przedstawia tabela poniżej.

Tabela 29. Działania podjęte w gminie przez GKRPA w latach 2022-2024 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemu przemocy domowej

zakres danych	2022	2023	2024
liczba osób doznających przemocy domowej, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA	11	13	b.d.
liczba osób stosujących przemoc domową, przeciwko którym GKRPA złożyła zawiadomienie do prokuratury o przestępstwie	0	0	0

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Pakość.

2.3.1.5. POMOC RODZINOM DOTKNIĘTYM PROBLEMAMI UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY

Istotną rolę w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przemocy domowej w gminie pełni **Zespół Interdyscyplinaryny**. Celem działania Zespołu Interdyscyplinarynego jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej na najniższym szczeblu samorządu terytorialnego. Zgodnie z postanowieniami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarynym. W skład zespołu interdyscyplinarynego wchodzi przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji

rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, Żandarmerii Wojskowej, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych, kuratorzy sądowi, prokuratorzy oraz przedstawiciele innych podmiotów niż określone w ustawie działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Zespół interdyscyplinarny opracowuje i przyjmuje regulamin określający szczegółowe warunki funkcjonowania zespołu oraz tryb i sposób powoływania grup diagnostyczno-pomocowych tworzonych w celu dokonania diagnozy i oceny sytuacji w związku ze zgłoszonym podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej, a także realizacji zadań, wynikających z postanowień ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, mających na celu udzielenie skutecznej pomocy osobom doznającym przemocy oraz podjęcie działań wobec osoby stosującej przemoc domową w celu przeciwdziałania przemocy.

W ujawnionych przypadkach stosowania przemocy domowej lub uzasadnionego podejrzenia, że w danej rodzinie dochodzi do przemocy, wdrażana i prowadzona jest procedura „Niebieskie Karty”.

W 2024 r. członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego wszczęli wśród rodzin z gminy 19 procedur „Niebieskie Karty”. W związku z podjętymi działaniami członków grupy roboczej, a następnie grup diagnostyczno-pomocowych i przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego – „Niebieskie Karty” zamknięto w 19 rodzinach. Szczegółowe dane na temat działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2022-2024 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 30. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba członków Zespołu Interdyscyplinarnego	11	11	11
liczba spotkań ZI w ciągu roku	4	3	6
liczba spotkań grup roboczych	52	57	98
liczba utworzonych grup diagnostyczno-pomocowych	x	15	19
liczba złożonych do ZI „Niebieskich Kart”	13	15	19
w tym sporządzone przez Policję	11	14	10
w tym sporządzonych przez pracowników socjalnych	2	1	4
liczba zamkniętych „Niebieskich Kart”	16	12	19
liczba spraw toczących się w ZI z lat wcześniejszych	5	2	7
liczba spraw sądowych	2	2	–
w tym zakończonych wyrokiem	2	–	–
w tym zakończonych wyrokiem skazującym na osadzenie w zakładzie karnym	2	–	–

w tym zakończonych wyrokiem w zawieszeniu	-	-	-
umorzonych		2	

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Pakość.

Tabela 31. Działania korekcyjno-edukacyjne wobec osób stosujących przemoc domową w gminie w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba osób stosujących przemoc domową oraz osób przejawiających zachowania agresywne z terenu gminy objętych działaniami korekcyjno-edukacyjnymi	0	0	0

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Pakość.

W latach 2022-2024 wobec sprawców przemocy domowej w gminie Pakość nie były podejmowane działania korekcyjno-edukacyjne, ponieważ nie odnotowano osób kwalifikujących się do udziału w ww. programie.

Osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy domowej pomoc świadczy Ośrodek Pomocy Społecznej. Wsparcia z powodu alkoholizmu udzielono 12 rodzinom (20 osobom w rodzinach) w 2022 r., 14 rodzinom (21 osobom w rodzinach) w 2023 r. i 11 rodzinom (16 osobom w rodzinach) w 2024 r., narkomania była przyczyną przyznania wsparcia 1 osobie w 2022 r., 4 osobom w 2023 r. oraz 5 rodzinom (10 osobom w rodzinach) w 2024 r., natomiast pomoc z powodu przemocy domowej przyznano 6 rodzinom (11 osobom w rodzinach) w 2022 r., 7 rodzinom (27 osobom w rodzinach) w 2023 r. i 4 rodzinom (14 osobom w rodzinach) w 2024 r.

Na terenie gminy Pakość jednostką wsparcia dla osób uzależnionych lub dotkniętych przemocą domową jest (obok OPS-u, GKRPA, Zespołu Interdyscyplinarnego) Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień działający przy ul. Inowrocławskiej 14. Punkt świadczy bezpłatną pomoc osobom z terenu gminy chcącym poradzić sobie z problemem uzależnienia, członkom ich rodzin oraz osobom doświadczającym przemocy domowej. Punkt oferuje pomoc i wsparcie w formie porad i konsultacji indywidualnych, a także grup wsparcia. Od poniedziałku do piątku dyżury pełnią specjaliści różnych dziedzin: specjalista uzależnień, terapeuta, członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, psycholog, pedagog, specjalista ds. przemocy domowej. Łącznie z usług w Punkcie Konsultacyjnym w 2024 r. skorzystało 108 osób, w tym: 78 kobiet, 26 mężczyzn, 4 dzieci.

Dzieci i młodzież mają zapewnioną opiekę w prowadzonych przez GKRPA 2 świetlicach opiekuńczo-profilaktycznych – w Radłowie (25 dzieci) i w Kościelcu (25 dzieci), a także w świetlicy z programem socjoterapeutycznym w Pakości (30 dzieci). W 2024 r. w świetlicy w Pakości odbyło się spotkanie integracyjne uczestników wraz z rodzicami.

Ponadto mieszkańcy gminy mogą korzystać ze wsparcia grupy AA „Płomień”, która funkcjonuje przy Ośrodku Kultury i Turystyki w Pakości.

2.3.1.6. EDUKACJA, KULTURA, SPORT I REKREACJA, SEKTOR POZARZĄDOWY, KOŚCIOŁY

Poniższe tabele przedstawiają informacje na temat żłobków, placówek wychowania przedszkolnego, placówek systemu oświaty, kultury i obiektów sportowo-rekreacyjnych funkcjonujących na terenie gminy.

Tabela 32. Opieka nad dziećmi do lat 3 w gminie w roku szkolnym 2024/2025

typ placówki	liczba placówek	liczba dzieci objętych opieką	liczba opiekunów
żłobek lub klub dziecięcy	1	19	3
w tym prowadzone przez gminę	0	0	0
w tym prowadzone przez inne podmioty	1	19	3

Dane Urzędu Miejskiego w Pakości.

Tabela 33. Placówki wychowania przedszkolnego działające w gminie (w roku szkolnym 2024/2025)

typ placówki	liczba	liczba dzieci	liczba nauczycieli (etatów)
placówki wychowania przedszkolnego	4	280	38
w tym przedszkola	4	280	38
w tym oddziały przedszkolne w szkołach	0	0	0
w tym punkty przedszkolne	0	0	0

Dane Urzędu Miejskiego w Pakości.

Tabela 34. Placówki oświatowe działające w gminie (w roku szkolnym 2024/2025)

typ placówki	liczba	liczba uczniów	liczba nauczycieli (etatów)
szkoła podstawowa	3	672	91
szkoła ponadpodstawowa	–	–	–

Dane Urzędu Miejskiego w Pakości.

Tabela 35. Placówki wsparcia dziennego na terenie gminy w 2023 r.

typ placówki	liczba	liczba uczniów
organizująca zajęcia socjoterapeutyczne	1	30
realizująca program opiekuńczo-wychowawczy	2	50

Dane Urzędu Miejskiego w Pakości.

Tabela 36. Placówki kultury w gminie w 2024 r.

typ placówki	liczba
ośrodki kultury	1

biblioteki i filie	1
świetlice wiejskie	18

Dane Urzędu Miejskiego w Pakości.

Tabela 37. Obiekty sportowo-rekreacyjne i kluby sportowe w gminie w 2024 r.

rodzaj podmiotu	liczba
obiekty sportowo-rekreacyjne	36
kluby sportowe (łącznie z uczniowskimi)	5
w tym uczniowskie kluby sportowe	1

Dane Urzędu Miejskiego w Pakości.

Poniższa tabela przedstawia pełen wykaz podmiotów wspierających rodziny i dzieci z gminy działających na jej terenie.

Tabela 38. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy działające na jej terenie

lp.	nazwa podmiotu	adres podmiotu
1.	Urząd Miejski w Pakości	ul. Rynek 4, 88-170 Pakość
2.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	
3.	Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Inowrocławska 14, 88-170 Pakość
4.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy	
5.	Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień	
6.	Dzienny Dom Pobytu „Senior+”	ul. Św. Jana 14, 88-170 Pakość
7.	Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne	
8.	Niepubliczny Żłobek i Przedszkole Specjalne „Gucio”	ul. Mogileńska 21A, 88-170 Pakość
9.	Niepubliczne Przedszkole „HOP-SIUP” z Oddziałami Integracyjnymi	ul. Mogileńska 21A, 88-170 Pakość
10.	Przedszkole Miejskie w Pakości	ul. Błonie 2A, 88-170 Pakość
11.	Szkoła Podstawowa im. Powstańców Wielkopolskich w Pakości	ul. Błonie 2, 88-170 Pakość
12.	Szkoła Podstawowa im. Ewarysta Estkowskiego w Pakości	ul. Szkolna 44, 88-170 Pakość
13.	Zespół Placówek Oświatowych w Kościelecu Szkoła Podstawowa im. Armii Krajowej Przedszkole „Ziarenko”	Kościelec 14, 88-170 Pakość
14.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „MEDICUS” w Pakości	ul. Św. Jana 19, 88-170 Pakość
15.	Apteka Dr. Max	ul. Św. Jana 19, 88-170 Pakość
16.	Apteka Melisa	ul. Jankowska 6B, 88-170 Pakość
17.	Apteka Św. Jana	ul. Św. Jana 21, 88-170 Pakość
18.	Biblioteka Publiczna w Pakości	ul. Szkolna 2, 88-170 Pakość

19.	Ośrodek Kultury i Turystyki	ul. Świętego Jana 12, 88-170 Pakość
20.	Centrum Usług Wspólnych	
21.	Uniwersytet Trzeciego Wieku	
22.	Grupa AA „Płomień”	
23.	Świetlica z programem socjoterapeutycznym przy Szkole Podstawowej im. Powstańców Wielkopolskich w Pakości	ul. Błonie 2, 88-170 Pakość
24.	Świetlice opiekuńczo-profilaktyczne	Kościelec, Radłowo
25.	Komisariat Policji w Pakości	ul. Barcińska 1, 88-170 Pakość
26.	Ochotnicza Straż Pożarna	ul. Szkolna 2, 88-170 Pakość
27.	Koła Gospodyń Wiejskich	Pakość, Łącko, Kościelec, Wielowieś
28.	Klub Sportowy Notecianka Pakość	ul. Św. Jana 13, 88-170 Pakość
29.	Ludowy Uczniowski Klub Sportowy Kościelec	Kościelec 14, 88-170 Pakość
30.	Ludowy Zespół Sportowy „Radłowo” w Radłowie	Radłowo 71, 88-170 Pakość
31.	Ludowy Zespół Sportowy Kościelec z siedzibą w Batkowie	Batkowo 34A, 88-100 Batkowo
32.	Miejsko-Gminne Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe w Pakości	ul. Rynek 4, 88-170 Pakość
33.	Stowarzyszenie „Pomocna Dłoń”	ul. Rynek 4, 88-170 Pakość
34.	Stowarzyszenie na rzecz dzieci, młodzieży i rodzin „Kraina Rozwoju”	ul. Mogileńska 23/10, 88-170 Pakość
35.	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Koło Pakość	ul. Inowrocławska 14, 88-170 Pakość

Dane Urzędu Miejskiego w Pakości i opracowanie własne.

Zgodnie z art. 36 ust. 2 pkt n ustawy o pomocy społecznej, formą świadczenia niepieniężnego jest mieszkanie chronione, które jest formą pomocy społecznej przygotowującą pod opieką specjalistów osoby tam przebywające do prowadzenia samodzielnego życia lub wspomagającą te osoby w codziennym funkcjonowaniu – jako zadanie obowiązkowe gminy. W 2024 r. na terenie gminy Pakość nie było takich mieszkań.

W 2023 r. w gminie Pakość funkcjonowały 3 parafie Kościoła rzymskokatolickiego. Dane zawiera poniższa tabela.

Tabela 39. Parafie rzymskokatolickie na terenie gminy w 2024 r.

dekanat	nazwa parafii	adres
barciński	Parafia pw. Pana Jezusa Ukrzyżowanego i Matki Bożej Bolesnej w Pakości	ul. Barcińska 60, 88-170 Pakość
barciński	Parafia pw. Św. Bonawentury w Pakości	ul. Inowrocławska 3, 88-170 Pakość
inowrocławski I	Parafia pw. Św. Małgorzaty w Kościelcu	Kościelec 28, 88-170 Kościelec

Dane Urzędu Miejskiego w Pakości.

Parafie z Pakości należą do dekanatu barcińskiego, a parafia z miejscowości Kościelec – do dekanatu inowrocławskiego I. Wszystkie te dekanaty wchodzą w skład archidiecezji gnieźnieńskiej.

Diecezjalny Referat Duszpasterstwa Małżeństw i Rodzin Kurii Metropolitalnej w Gnieźnie (ul. Kanclerza Jana Łaskiego 7, 62-200 Gniezno) zajmuje się wspieraniem rodzin, małżeństw i osób samotnych oraz rodzin w kryzysie.

Na poziomie diecezji działalność i współpracę parafialnych oraz rejonowych doradców życia rodzinnego koordynuje **Wydział Duszpasterstwa Rodzin Kurii Diecezjalnej. Diecezjalnego Doradcę Życia Rodzinnego** powołuje Biskup Diecezjalny na wniosek Diecezjalnego Duszpasterza Rodzin. Funkcję diecezjalnego duszpasterza małżeństw i rodzin pełni ks. dr Hubert Wiśniewski (e-mail: dmr@archidiecezja.pl, tel. 693 952 409), a diecezjalnej doradczynie życia małżeńskiego i rodzinnego mgr Teresa Niewiadomska (dmr@archidiecezja.pl, tel. 693 952 409). Doradcy życia rodzinnego są osobami pierwszego kontaktu i mogą udzielić osobistego wsparcia, posiadają też wiedzę, gdzie można uzyskać profesjonalną pomoc w różnych sytuacjach tego wymagających.

Kompleksową pomocą rodzinie, małżeństwom i narzeczonym oraz osobom przeżywającym trudności, małżeństwom w kryzysie i rodzinom z trudnościami wychowawczymi służy funkcjonująca przy Wydziale Duszpasterstwa Małżeństw i Rodzin w Gnieźnie Poradnia Rozwoju Osobistego Dignitas (ul. Seminaryjna 2A, Gniezno). Niesie pomoc każdemu, kto potrzebuje rozmowy, wsparcia i troskliwego podejścia oraz tym wszystkim, którzy chcą naprawić relację w związku, popracować nad relacjami w rodzinie, potrzebują pomocy w wychowaniu dzieci lub nie radzą sobie z samotnością. Pomaga także narzeczonym przygotować się do sakramentu małżeństwa. Na spotkanie ze specjalistami (doradcy życia małżeńskiego i rodzinnego, psycholog, mediator, prawnik, trener przeciwdziałania uzależnieniom cyfrowym, duszpasterz) można umówić się stacjonarnie lub online. W Poradni prowadzone są również warsztaty i spotkania o różnej tematyce.

Pomoc dzieciom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach kryzysowych świadczy również Caritas Diecezji Gnieźnieńskiej, m.in. Dom Matki i Dziecka w Gnieźnie, Świetlica Środowiskowa „Promyk Dobra” w Chodzieży, Dom Dziecka „Słoneczna Przystań” w Janowcu Wlkp., Poradnia dla Rodzin w Kryzysie „Ognisko Nadziei” w Gnieźnie.

2.3.2. JEDNOSTKI WSPARCIA SPOZA GMINY

Mieszkańców gminy Pakość obejmują zasięgiem swego działania jednostki powiatowe. Poniższa tabela przedstawia dane o działalności **Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu** w odniesieniu do ludności gminy w zakresie pieczy zastępczej.

Tabela 40. Działalność PCPR-u w odniesieniu do ludności gminy w zakresie pieczy zastępczej w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba dzieci z gminy zgłoszonych do adopcji	1	0	0
liczba dzieci z gminy adoptowanych	1	0	0
liczba dzieci z gminy umieszczonych w rodzinach zastępczych	6	7	6
liczba dzieci z gminy umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	9	5	16
liczba dzieci z gminy przebywających w rodzinach zastępczych	6	7	6
liczba dzieci z gminy przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	9	5	16
liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z gminy	6	7	6
liczba usamodzielnionych dzieci z gminy	3	0	2
liczba dzieci, które powróciły do rodzin biologicznych	1	0	1

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu.

Mieszkańcy gminy Pakość korzystali także ze wsparcia Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Inowrocławiu, wydającego orzeczenia o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (z uwzględnieniem orzeczonego stopnia niepełnosprawności). Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby wydanych orzeczeń o niepełnosprawności mieszkańcom gminy Pakość.

Tabela 41. Orzeczenia o niepełnosprawności wydane mieszkańcom gminy w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych dzieciom z gminy (do 16. roku życia)	11	18	24
liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności	125	166	141
w tym o znacznym stopniu niepełnosprawności	44	75	57
w tym o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	59	67	55
w tym o lekkim stopniu niepełnosprawności	22	24	29

Dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Inowrocławiu.

Dane w zakresie pomocy udzielanej mieszkańcom gminy przez Ośrodek Pomocy Społecznej z powodu niepełnosprawności przedstawia kolejna tabela.

Tabela 42. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba rodzin	110	115	117
liczba osób łącznie w rodzinach	182	188	188

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Pakości.

Pomoc dzieciom i młodzieży z terenu gminy oraz ich rodzicom świadczy także **Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Inowrocławiu**. W Poradni dzieci mogą korzystać z usług specjalistów – m.in. psychologa, pedagoga, terapeuty oraz logopedy. Placówka oferuje dzieciom i młodzieży różne formy wsparcia, m.in.: indywidualne lub grupowe zajęcia terapeutyczne, grupy wsparcia, prowadzenie mediacji, interwencje kryzysowe, porady i Konsultacje, realizuje zadania, m.in. poprzez: konsultację, diagnozę, terapię, doradztwo, wydawanie opinii i orzeczeń, a także przez działalność profilaktyczną i informacyjną.

Poniższa tabela zawiera wykaz podmiotów spoza gminy, świadczących wsparcie ludności z terenu gminy Pakość.

Tabela 43. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy Pakość usytuowane poza gminą oraz liczba osób objętych wsparciem w 2024 r.

lp.	nazwa podmiotu	adres podmiotu	kategoria klienta oraz liczba osób objętych wsparciem w 2024 r.
1.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu	ul. Mątewska 17, 88-100 Inowrocław	mieszkańcy gminy
2.	Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie		
3.	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	ul. Mątewska 17, 88-100 Inowrocław	165 osób
4.	Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Inowrocławiu	ul. Krzywoustego 15, 88-100 Inowrocław	osoby doznające przemocy domowej
5.	Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka w Inowrocławiu	ul. Armii Krajowej 9, 88-100 Inowrocław	dzieci doznające przemocy i ich rodziny
6.	Fundacja Ekspert-Kujawy	ul. Dworcowa 65, 88-100 Inowrocław	mieszkańcy gminy
7.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Inowrocławiu	Al. Ratuszowa 38, 88-100 Inowrocław	dzieci i rodzice
8.	Powiatowy Urząd Pracy w Inowrocławiu	ul. Mątewska 17, 88-100 Inowrocław	360 osób bezrobotnych
9.	Komenda Powiatowa Policji w Inowrocławiu	ul. Toruńska 15, 88-100 Inowrocław	mieszkańcy gminy
10.	Sąd Rejonowy w Inowrocławiu III Wydział Rodzinny i Nieletnich	ul. Prezydenta Gabriela Narutowicza 42, 88-100 Inowrocław	mieszkańcy gminy

11.	I Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Karnych	ul. Dworcowa 39, 88-100 Inowrocław	mieszkańcy gminy
12.	II Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Rodzinnych i Nieletnich		
13.	Prokuratura Rejonowa	Al. Ratuszowa 23, 88-100 Inowrocław	mieszkańcy gminy
14.	Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy Zespół ds. sprawowania nadzoru pedagogicznego w Inowrocławiu	Al. Ratuszowa 38, 88-100 Inowrocław	mieszkańcy gminy
15.	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej	ul. Bartkiewiczówny 93, 87-100 Toruń	mieszkańcy gminy
16.	Caritas Diecezji Toruńskiej	ul. Szosa Bydgoska 1, 87-100 Toruń	mieszkańcy gminy

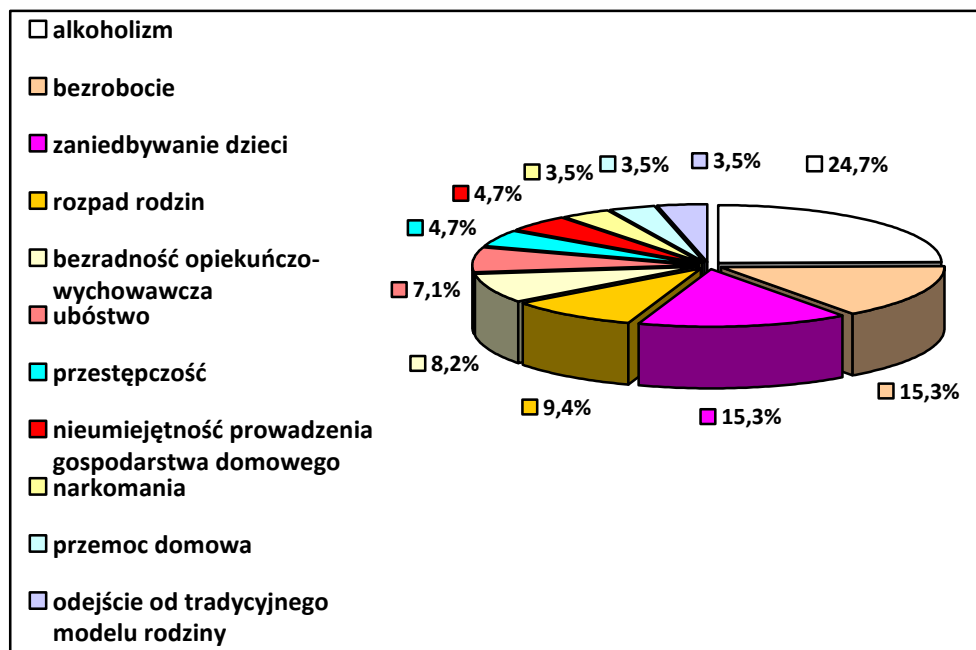
Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Pakości.

2.4. BADANIA ANKIETOWE

2.4.1. BADANIA ANKIETOWE PRZEPROWADZONE WŚRÓD MIESZKAŃCÓW

Respondentów poproszono o wskazanie problemów, które najbardziej uwidaczniają się w gminie i rzutują na prawidłowe funkcjonowanie rodzin. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 1. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska w Pani/Pana ocenie najbardziej uwidaczniają się w gminie?

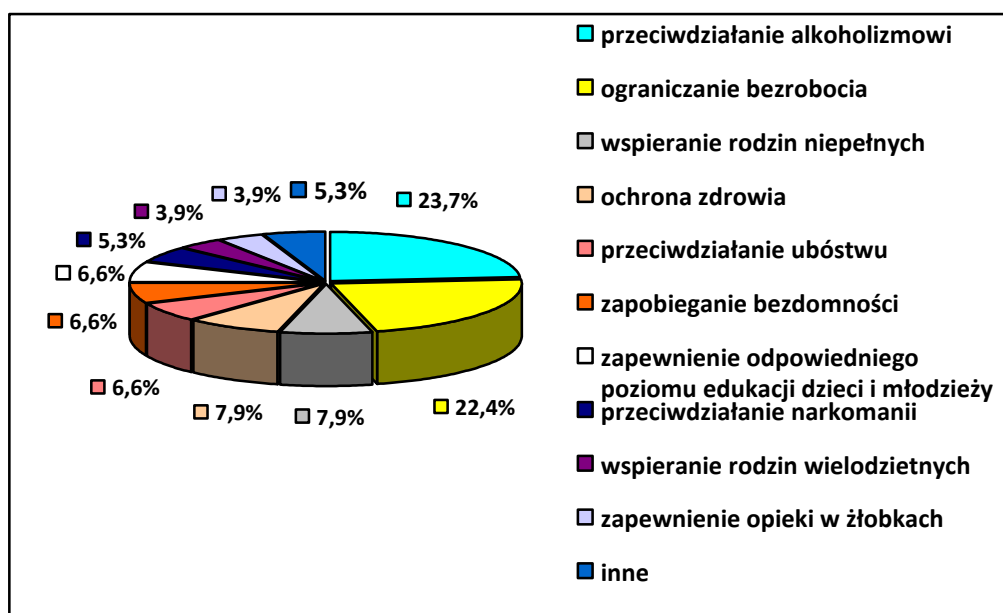
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Pytanie dotyczące problemów rzutujących na prawidłowe funkcjonowanie rodzin miało charakter półotwarty z możliwością dokonania wielokrotnego wyboru. Ankietowani

najczęściej wymieniali alkoholizm (24,7%), bezrobocie i zaniedbywanie dzieci (po 15,3%) oraz rozpad rodzin (9,4%), bezradność opiekuńczo-wychowawczą (8,2%) i ubóstwo (7,1%). W dalszej kolejności wymieniali przestępczość i nieumiejętność prowadzenia gospodarstwa domowego (po 4,7%), a także narkomanię, przemoc domową i odejście od tradycyjnego modelu rodziny (po 3,5%).

W następnym pytaniu poproszono badanych o wskazanie obszarów, w jakich działania podejmowane i skierowane do rodzin bądź oferowane im wsparcie są najbardziej niezadowolające. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje kolejny wykres.

Wykres 2 W jakich obszarach należałoby podjąć lub zintensyfikować działania, by poprawić jakość życia i kondycję rodzin zamieszkujących teren gminy?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

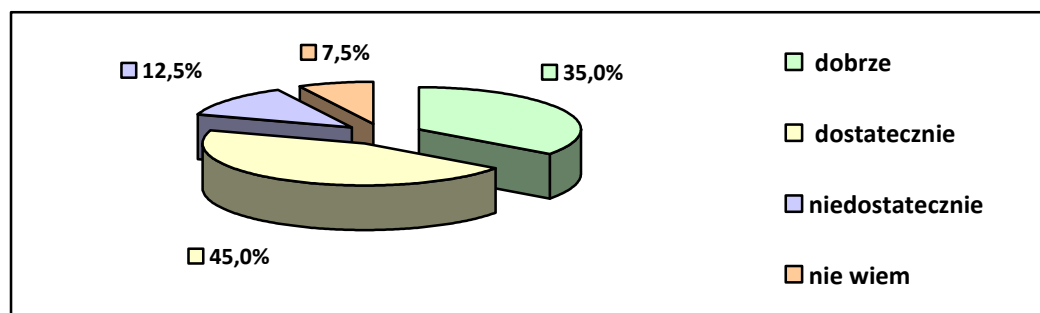
W opinii ankietowanych oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom w gminie jest najmniej zadowolająca przede wszystkim w takich obszarach, jak: przeciwdziałanie alkoholizmowi (23,7%), ograniczanie bezrobocia (22,4%), wspieranie rodzin niepełnych i ochrona zdrowia (po 7,9%) oraz przeciwdziałanie ubóstwu, zapobieganie bezdomności i zapewnienie odpowiedniego poziomu edukacji dzieci i młodzieży (po 6,6%), a także przeciwdziałanie narkomanii (5,3%) oraz wspieranie rodzin wielodzietnych i zapewnienie opieki w żłobkach (po 3,9%).

Badanie ankietowe pozwoliło też poznać opinie jego uczestników na temat oferty w zakresie edukacji oraz zaspokajania potrzeb w zakresie opieki przedszkolnej i opieki nad dziećmi do lat 3. Brak żłobka jest problemem dla 32,5% ankietowanych. Według 27,5% badanych oferta w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3 zaspokaja potrzeby mieszkańców. Wysoki odsetek (40%) respondentów nie potrafił jednoznacznie wypowiedzieć się w tej sprawie. Kwestia opieki przedszkolnej w gminie została oceniona pozytywnie. Zdaniem

57,5% ankietowanych potrzeby mieszkańców w tym obszarze są zaspokajane, ale 10% badanych nie podziela tej opinii. Trudności z odniesieniem się do tej kwestii miało 32,5% pytanym.

Pozytywnie oceniono ofertę edukacyjną szkół w gminie. Według 45% badanych jest ona dostateczna, a kolejne 35% ankietowanych przyznało, że jest dobra. Jednocześnie 12,5% respondentów stwierdziło, że jest ona niedostateczna. Opinii w tej sprawie nie przedstawiło 7,5% pytanym. Rozkład uzyskanych odpowiedzi prezentuje poniższy wykres.

Wykres 3. Jak Pani / Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w gminie?

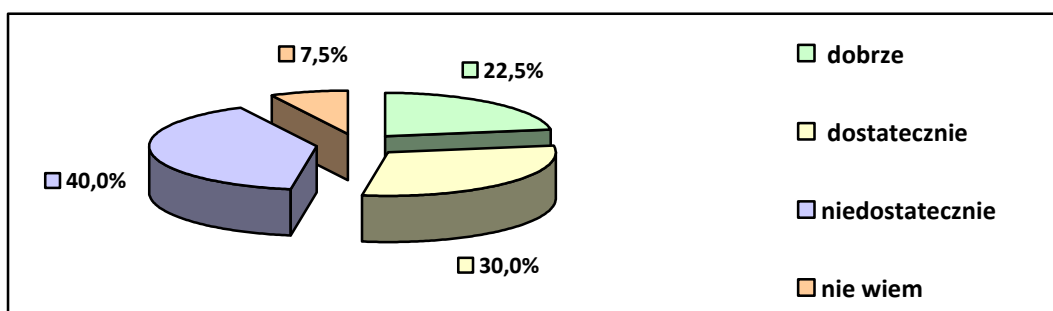

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Uczestnicy badania bardzo pozytywnie ocenili atrakcyjność i jakość oferty kulturalnej w gminie, bowiem 40% ankietowanych uznała ją za dostateczną, a kolejne 37,5% respondentów przyznało, że jest dobra. Jednak 22,5% badanych stwierdziło, że jest ona niedostateczna. Jeśli chodzi o ofertę gminy w zakresie sportu i rekreacji, to także została oceniona bardzo pozytywnie. Jako dobrą uznało ją 40% ankietowanych, z kolei 35% respondentów przyznało, że jest dostateczna. Jednocześnie 17,5% badanych oceniło ją jako niedostateczną. Zdania w tej kwestii nie przedstawiło 7,5% pytanym.

Większość (52,5%) uczestników badania pozytywnie oceniła ofertę w zakresie ochrony zdrowia w gminie. Jednak 40% badanych uznało, że jest ona niedostateczna. Opinii w tej sprawie nie przedstawiło 7,5% pytanym. Uzyskane wyniki ankiety odnoszące się do ochrony zdrowia prezentuje poniższy wykres.

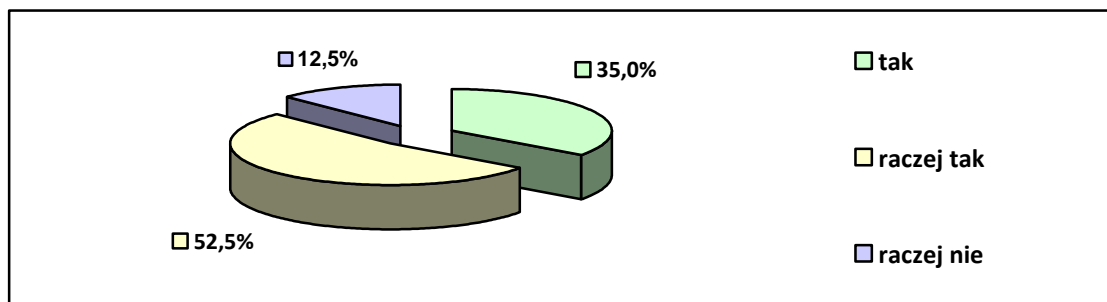
Wykres 4. Jak Pani / Pan ocenia funkcjonalność i jakość oferty w zakresie ochrony zdrowia w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W badaniu poruszono także kwestię poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Zdecydowana większość (87,5%) respondentów stwierdziła, że w miejscu zamieszkania czuje się raczej bezpiecznie lub bezpiecznie. Jednocześnie 12,5% badanych wyraziło odmienną opinię. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 5. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym wskazać działania, jakie należałoby podjąć w gminie w celu poprawy funkcjonowania rodzin. Odpowiadając, ankietowani szczególny nacisk położyli na konieczność tworzenia nowych miejsc pracy na lokalnym rynku, zwiększenia dostępności mieszkań socjalnych i komunalnych, poprawy funkcjonowania komunikacji publicznej oraz wspierania rodzin w rozwiązywaniu problemów – pomoc psychologiczna, socjalna i wspomagająca działania wychowawcze. Za równie ważne uznano rozszerzenie oferty zajęć kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych, zarówno dla dzieci i młodzieży, jak i starszych mieszkańców, zwiększenie wsparcia dla rodzin ubogich oraz wdrażanie programów profilaktycznych i edukacyjnych dotyczących uzależnień. Wśród niezbędnych do realizacji działań wymieniono także dalszy rozwój infrastruktury sportowej i kulturalnej (uruchomienie kina, budowa hali sportowej, parku wodnego i siłowni), wspieranie aktywności społeczności lokalnej oraz organizowanie międzypokoleniowych zajęć integracyjnych (rekreacyjnych, kulinarnych, warsztatów), a także poprawę czystości i estetyki gminy.

2.4.2. BADANIA ANKIETOWE W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH

Analiza sytuacji dziecka w gminie została dokonana na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w funkcjonujących na jej terenie placówkach systemu oświaty. Badanie to pozwoliło zdiagnozować środowisko szkolne i rodzinne uczniów pod kątem występowania zachowań o cechach patologii społecznej oraz uzyskać informacje na temat prowadzonych w szkołach działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych. Do analizy przedłożono 3 ankiety – wypełnione przez pedagogów szkolnych lub dyrektorów placówek systemu oświaty funkcjonujących na terenie gminy:

- Szkoła Podstawowa im. Powstańców Wielkopolskich w Pakości (liczba uczniów: 277, liczba nauczycieli: 31),
- Szkoła Podstawowa im. E. Estkowskiego w Pakości (liczba uczniów: 279, liczba nauczycieli: 32),
- Zespół Placówek Oświatowych w Kościelcu (liczba uczniów: 172, liczba nauczycieli: 26).

Zasoby i oferta szkolna

Z analizy ankiet wynika, iż wszystkie ankietowane szkoły zatrudniają pedagoga i logopedę, zapewniają wsparcie psychologa oraz porady doradcy zawodowego. Opiekę pielęgniarską zapewniają dwie szkoły. Wszystkie placówki dysponują salami gimnastycznymi (w tym jedna ze szkół salą zastępczą, niepełnowymiarową) i boiskami sportowymi. Dostęp do Internetu zapewniają dwie szkoły. W żadnej z ankietowanych szkół nie utworzono klasy integracyjnej. Dożywianie uczniów prowadzą wszystkie placówki systemu oświaty z terenu gminy. Wszystkie szkoły zapewniają opiekę w ramach zajęć świetlicowych, a także organizują zajęcia dodatkowe. Placówki oświatowe oferują też zajęcia przeznaczone dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Problemy w otoczeniu szkolnym i rodzinnym uczniów

Uczestnicy badania stwierdzali występowanie zjawisk patologicznych i negatywnych zachowań w społeczności uczniowskiej oraz dysfunkcji i patologii w otoczeniu domowym uczniów, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny, identyfikowano w dwojaki sposób: wypełniając zamknięte katalogi obejmujące 12 i 6 zmiennych oraz odpowiadając na pytania o charakterze otwartym, określając subiektywnie stopień natężenia występujących problemów w ciągu trzech ostatnich lat. Uzyskane informacje prezentują poniższe tabele.

Tabela 44. Negatywne zachowania oraz zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w roku szkolnym 2023/2024

rodzaj negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych	obecność poszczególnych zjawisk		
	liczba placówek, w których stwierdzono	liczba ujawnionych przypadków	liczba placówek, w których nie stwierdzono
palenie papierosów	1	3	2
sięganie po alkohol	0	0	3
sięganie po narkotyki	0	0	3
niszczenie mienia szkolnego	0	0	3
kradzieże na terenie szkoły	0	0	3
dyskryminacja w grupie rówieśniczej	2	5	1
udział w grupach negatywnych	0	0	3
agresja i przemoc w grupie rówieśniczej	2	10	1

autoagresja	2	3	1
ucieczki z domu	0	0	3
przestępczość ujawniona	1	2	2
przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego	1	1	2

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych gminy.

Tabela 45. Dysfunkcje i patologie stwierdzone w rodzinach uczniów w roku szkolnym 2023/2024

dysfunkcje i patologie rodziny	liczba ujawnionych przypadków
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	4
zaniedbanie	1
uzależnienia (alkoholizm, narkomania)	3
przemoc domowa	4
wykorzystywanie seksualne dzieci	–
przestępczość	–

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych gminy.

W otoczeniu szkolnym uczniów stwierdzono 10 przypadków agresji i przemocy w grupie rówieśniczej, 5 przypadków dyskryminacji w grupie rówieśniczej, po 3 przypadki autoagresji i palenia papierosów, 2 przypadki przestępczości ujawnionej, a także 1 przypadek wymagający nadzoru kuratora sądowego. Wśród dysfunkcji i patologii ujawnionych w środowisku rodzinnym uczniów stwierdzono 4 przypadki bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, 4 przypadki przemocy domowej, 3 przypadki uzależnienia oraz 1 przypadek zaniedbania.

Przedstawiciel jednej spośród badanych placówek nie odnotował wzrostu negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych wśród uczniów w ostatnich trzech latach. Jednocześnie dwaj z respondentów taki wzrost w analizowanym okresie dostrzegli. Ich zdaniem dotyczy to w szczególności przemocy w grupie rówieśniczej, używek (np. e-papierosy) oraz wzrostu zachowań o charakterze przemocowym w Internecie.

Jeśli chodzi o przypadki dysfunkcji występujących w rodzinach uczniów, to w opinii przedstawiciela jednej placówki w ciągu trzech ostatnich lat nie nastąpił wzrost liczby zjawisk patologicznych i przypadków dysfunkcji, a kolejny z respondentów miał trudności z jednoznaczną odpowiedzią na to pytanie. Jednocześnie trzeci uczestnik badania taki wzrost w analizowanym okresie zauważył, zwłaszcza jeśli chodzi o zjawiska dotyczące braku umiejętności wychowawczych rodziców i opiekunów, a także pojawiające się przypadki stosowania przemocy wobec uczniów ze strony osób dorosłych.

Pomoc, jaką placówki oferują uczniom z rodzin ubogich, opiera się o współpracę z Urzędem Gminy oraz Ośrodkiem Pomocy Społecznej i polega przede wszystkim na zapewnieniu bezpłatnego dożywiania w formie obiadów. Ponadto dzieci z rodzin ubogich mogą liczyć na pomoc rzeczową – kompletowanie materiałów szkolnych, organizowanie zbiórek odzieży. Placówki oferują wsparcie szkolnych specjalistów, opiekę świetlic szkolnych oraz zajęcia dodatkowe.

Pomoc, jaką placówki oferują uczniom z rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych problemami uzależnień, przemocy domowej przebiega we współpracy z instytucjami pomocowymi. Umożliwiany jest kontakt ze specjalistami – pedagogami, psychologami, zapewniana jest informacja o dostępnych formach pomocy i odpowiednich instytucjach pomocowych. Dzieci i młodzież mogą również korzystać z porad pedagogów i psychologów szkolnych, a także rozmów wspierających z nauczycielami i wychowawcami, którzy monitorują sytuację uczniów. W ramach profilaktyki prowadzone są rozmowy i pogadanki edukacyjne w zespołach klasowych na temat przemocy i uzależnień, realizowane są również programy profilaktyczne.

Placówki podejmują różne działania profilaktyczne adresowane do uczniów. Są to m.in. ogólnopolskie kampanie, a także realizowane rekomendowane przez MEN programy oraz projekty profilaktyczne i edukacyjne (m.in. „Deбата”, „Archipelag Skarbów”). W szkołach odbywają się warsztaty profilaktyczno-wychowawcze, zajęcia socjoterapeutyczne, pogadanki z wychowawcami oraz spotkania ze specjalistami – pedagogami, psychologami, funkcjonariuszami policji. W ramach działań profilaktycznych organizowane są też konkursy, spektakle teatralne, kolonie, a także wydarzenia sportowe i rekreacyjne promujące zdrowy styl życia.

Współpraca placówek oświatowych z instytucjami i organizacjami. Do podmiotów, z którymi szkoły najczęściej współpracują, uczestnicy badania zaliczyli: Ośrodek Pomocy Społecznej w Pakości, Urząd Miejski w Pakości, Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Inowrocławiu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu, Sąd Rejonowy w Inowrocławiu, Komendę Powiatową Policji w Inowrocławiu, Komisariat Policji w Pakości, Ochotniczą Straż Pożarną w Pakości, Ośrodek Kultury i Turystyki w Pakości, Centrum Usług Wspólnych Gminy Pakość oraz Dzienny Dom Pobytu Senior+ w Pakości.

2.5. PORÓWNANIE WYNIKÓW BADAŃ DIAGNOZY LOKALNYCH ZAGROŻEŃ SPOŁECZNYCH

Na terenie gminy Pakość w roku 2018 i w roku 2024 przeprowadzono badania ankietowe mające na celu zdiagnozowanie zagrożeń społecznych. Badaniami objęto dorosłych

mieszkańców gminy, dzieci i młodzież szkolną oraz sprzedawców napojów alkoholowych. W opublikowanym raporcie przedstawiającym wyniki badań realizowanych na terenie gminy Pakość w 2024 roku pomieszczono również porównania z wynikami badań diagnozy zagrożeń społecznych realizowanych w 2018 roku. Do analizy porównawczej wybrano te badania, które zostały przeprowadzone w oparciu o podobną metodologię i cel badań. Poniżej w ujęciu tabelarycznym zaprezentowano wyniki przeprowadzonej analizy.

Dorośli mieszkańcy gminy

BADANY PROBLEM	DIAGNOZA Z 2018 ROKU	DIAGNOZA Z 2024 ROKU
PROBLEM ALKOHOLOWY	Za najbardziej istotne problemy społeczne mieszkańcy uznali smog, zanieczyszczenie wody oraz zaśmiecanie.	Za najbardziej istotne problemy społeczne mieszkańcy uznali uzależnienie od alkoholu oraz zanieczyszczenie powietrza.
	Największa liczba badanych przyznała, że pije alkohol kilka razy w tygodniu (30%) oraz kilka razy w miesiącu (23%). Poza tym, 16% ankietowanych zaznaczyło, że sięga po niego raz w tygodniu, 8%- codziennie, a 6% kilka razy w roku. Pozostałe 17% zadeklarowało abstynencję.	Do picia alkoholu kilka razy w miesiącu przyznało się 83% badanych, kilka razy w roku- 11%, raz w tygodniu- 5%, kilka razy w tygodniu- 1%. Żaden z badanych nie zadeklarował abstynencji.
	Badani deklaruowali najczęściej, że spożywają jednorazowo 1 – 2 porcji alkoholu – 35%. Do spożywania powyżej 7 porcji alkoholu przyznało się 31% ankietowanych.	Badani zaznaczali najczęściej, że spożywają jednorazowo 5-6 porcji alkoholu- 44% oraz 3-4 porcje alkoholu- 39%. Do spożywania powyżej 7 porcji alkoholu przyznało się 16% ankietowanych.
	Częstotliwość picia alkoholu wśród badanych zmniejszyła się- w 2018 roku raz w tygodniu lub częściej sięgało po niego 54% badanych, obecnie- 6%. Zmniejszyły się również ilości spożywanego alkoholu podczas standardowego picia. Należy jednak zauważyć, że w badaniu przeprowadzonym w 2024 roku żaden z badanych nie zadeklarował abstynencji.	
PROBLEM NIKOTYNOWY	29% badanych odpowiedziało, że pali okazjnie papierosy lub e-papierosy. Regularnie paliło tradycyjne papierosy 3% badanych, a e-papierosy 9% badanych. 59% badanych mieszkańców wskazało, że nie znajduje się w nikotynowym nałogu.	85% pali regularnie papierosy, a 3% pali regularnie e-papierosy. Z kolei 2% okazjnie pali wyroby nikotynowe. Pozostałe 10% odpowiedziało, że nie pali papierosów.
	W 2024 roku w porównaniu z 2018 rokiem zdecydowanie większy odsetek badanych sięga po wyroby nikotynowe	
PROBLEM NARKOTYKOWY	Łącznie 67% respondentów znało co najmniej jedną osobę	Łącznie 14% respondentów zna co najmniej jedną osobę

	zażywającą substancje psychoaktywne: narkotyki lub dopalacze. Wśród najczęściej stosowanych w środowisku lokalnym substancji znalazła się marihuana i haszysz.	zażywającą substancje psychoaktywne: narkotyki lub dopalacze. Największą popularność mają marihuana oraz haszysz.
	W 2024 roku w porównaniu z 2018 rokiem mniejsza liczba badanych wskazała na znajomość osób zażywających narkotyki lub dopalacze, co może wskazywać, że zmalała popularność tych substancji w środowisku lokalnym.	
PROBLEM PRZEMOCY DOMOWEJ	33% mieszkańców zadeklarowało znajomość osoby dotkniętej problemem przemocy domowej, a 42% podejrzewało, że tak się dzieje.	5% mieszkańców wskazało, że ma w swoim otoczeniu osoby doświadczające przemocy domowej, a 11% przyznało, że nie jest pewne, ale ma co do tego podejrzenia.
	W 2024 roku w porównaniu z 2018 rokiem zmniejszył się odsetek badanych znających osoby doznające przemocy domowej, co może wskazywać, że problem ten zmalał.	

Dzieci i młodzież szkolna

BADANY PROBLEM	DIAGNOZA Z 2018 ROKU	DIAGNOZA Z 2024 ROKU
PROBLEM ALKOHOLOWY	Inicjację alkoholową miało za sobą: 16% badanych uczniów klas SP 4-6; 33% uczniów klas SP 7-8 i 96% uczniów szkół średnich.	inicjację alkoholową ma za sobą 4% uczniów klas 4-6, 12% uczniów klas 7-8 oraz 39% uczniów ze szkół ponadpodstawowych.
	Uczniowie generalnie najczęściej sięgali po piwo oraz wódkę.	Uczniowie najczęściej sięgają po piwo, wódkę oraz szampana.
	Zmniejszył się odsetek uczniów mających za sobą inicjację alkoholową.	
PROBLEM NIKOTYNOWY	Inicjację nikotynową miało za sobą 9% uczniów SP 4-6; 18% uczniów klas SP 7-8 i 77% najstarszych uczniów.	Inicjację nikotynową ma za sobą 10% uczniów klas 4-6, 27% uczniów klas 7-8 oraz 51% uczniów ze szkół ponadpodstawowych.
	74% młodszych i 52% starszych uczniów ze szkół podstawowych oraz 5% uczniów ze szkół średnich wskazało, że osoby w ich wieku nie palą papierosów.	33% młodszych i 3% starszych uczniów ze szkół podstawowych oraz aż 2% uczniów ze szkół ponadpodstawowych wskazało, że osoby w ich wieku nie palą papierosów.
	W 2024 roku w porównaniu z 2018 rokiem wśród uczniów ze szkół podstawowych zwiększył się odsetek badanych, którzy deklarują, że mają za sobą inicjację nikotynową, zmniejszył się on natomiast wśród uczniów ze szkół ponadpodstawowych. Zauważyć należy jednak, że obecnie mniej ankietowanych wskazało, że ich rówieśnicy nie palą papierosów.	
PROBLEM NARKOTYKOWY	3% uczniów klas 7-8 oraz 20%	5% uczniów klas 4-6, 6%

	uczniów szkół średnich przyznało, że do zażywania narkotyków/ dopalaczy. Żaden z uczniów klas 4-6 nie wskazał, że sięgał po owe substancje.	uczniów klas 7-8 oraz 7% uczniów ze szkół ponadpodstawowych przyznało, że ma za sobą inicjację narkotykową.
	Uczniowie w większości wskazywali, że nie wiedzą czy zdobycie narkotyków lub dopalaczy byłoby w ich miejscowości łatwe/trudne.	Uczniowie w większości wskazywali, że nie wiedzą czy zdobycie narkotyków lub dopalaczy byłoby w ich miejscowości łatwe/trudne.
	Wśród uczniów ze szkół podstawowych wzrosły odsetki uczniów, którzy mają już za sobą inicjację narkotykową, natomiast zmniejszyły się one wśród uczniów ze szkół ponadpodstawowych. Może to wskazywać, że obecnie wzrosła popularność narkotyków i dopalaczy wśród uczniów klas IV-VIII, a zmalała wśród uczniów szkół średnich.	
PROBLEM PRZEMOCY RÓWIEŚNICZEJ	Spora część badanych uczniów deklarowała, że nie jest ofiarą przemocy szkolnej (SP 4-6: 58%; SP 7-8: 59%; PONADGIM: 61%).	49% uczniów klas 4-6, 38% uczniów klas 7-8 oraz 53% uczniów ze szkół ponadpodstawowych deklaruje, że nie są ofiarami przemocy ze strony innych uczniów.
	W 2024 roku w porównaniu z 2018 rokiem większa ilość uczniów doświadcza przemocy ze strony swoich kolegów i koleżanek w szkole, co może wskazywać, że problem przemocy rówieśniczej narasta.	

Sprzedawcy napojów alkoholowych

BADANA KWESTIA	DIAGNOZA Z 2018 ROKU	DIAGNOZA Z 2024 ROKU
SPRZEDAŻ ALKOHOLU OSOBOM NIEPEŁNOLETNIM	Sprzedawcy napojów alkoholowych w gminie Pakość deklarowali, że przypadki próby kupna alkoholu przez osobę poniżej 18 roku życia zdarzają się kilka razy w miesiącu (40%) lub kilka razy w roku (20%). 30% badanych deklarowało, że podobne sytuacje nie mają miejsca.	Sprzedawcy napojów alkoholowych w gminie Pakość deklarują w większości, że przypadki próby kupna alkoholu przez osobę poniżej 18 roku życia zdarzają się kilka razy w miesiącu (70%). Kolejno respondenci wskazali, że takie sytuacje zdarzają się kilka razy w roku (15%) oraz kilka razy w tygodniu (10%). Pozostałe 5% odpowiedziało, że nie zdarzają się nigdy.
	75% badanych wskazało, że nigdy nie sprzedało alkoholu osobom, co do których miały podejrzenie, że są nieletnie. 25% badanych wskazało, że nie mieli pewności, co do wieku osoby, której sprzedały alkohol.	Zdecydowana większość respondentów (85%) deklaruje, że nigdy nie sprzedali alkoholu osobie, o której wiedzieli, że nie jest pełnoletnia. Aczkolwiek 5% sprzedawców przyznaje, że nie ma co do tego pewności,

		a 10% wskazało, że taka sytuacja miała miejsce kilka razy.
	W przypadku wątpliwości, co do wieku, 70% badanych zawsze sprawdzało dokumenty potwierdzające wiek, często robiło 25% osób, a rzadko-5%.	W przypadku wątpliwości co do wieku 70% badanych deklaruje, że zawsze sprawdza dowody potwierdzające wiek, a kolejne 30% robi to często.

2.6. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT (jej nazwa to akronim angielskich słów: Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse i Threats – zagrożenia) pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje, oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej. Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona z udziałem przedstawicieli samorządu gminy, a jej przedmiotem stały się następujące obszary: **rodzina, dzieci i młodzież, przemoc domowa; zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne oraz kapitał społeczny i ludzki.**

RODZINA, DZIECI I MŁODZIEŻ, PRZEMOC DOMOWA	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • atrakcyjne położenie gminy pod względem turystycznym i komunikacyjnym • stała liczba ludności w gminie, w tym w mieście, na przestrzeni ostatnich lat • wysoki wskaźnik feminizacji • wzrost podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON • dochody gminy przewyższające jej wydatki • obecność średniej wielkości przedsiębiorstw na terenie gminy • spadek udziału osób bezrobotnych w ogóle mieszkańców w wieku produkcyjnym • adekwatna do potrzeb infrastruktura placówek oświaty i prowadzenie licznych zajęć rozwijających dla uczniów w świetlicach szkolnych • rozwinięta i dostosowana do potrzeb mieszkańców w różnym wieku, w tym osób starszych i niepełnosprawnych, oferta zajęć w Ośrodku Kultury i Turystyki oraz Bibliotece Publicznej • rozwinięta infrastruktura sportowo-rekreacyjna, w tym wodna, w gminie • działalność klubów sportowych • spadek udziału rodzin i osób korzystających z pomocy OPS-u w ogólnej liczbie ludności • spadek liczby osób długotrwale korzystających z pomocy społecznej • realizacja i popularyzacja działań skierowanych do rodzin wielodzietnych, 	<ul style="list-style-type: none"> • ujemny przyrost naturalny na przestrzeni lat • wzrost udziału osób starszych w ogólnej liczbie ludności • zmniejszanie się udziału osób w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie ludności • stopa bezrobocia w powiecie na wyższym poziomie niż w województwie • wysoki udział kobiet wśród osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w ogóle osób w wieku produkcyjnym • niski współczynnik skolaryzacji w gminie • brak infrastruktury publicznej skierowanej do rodziców dzieci do lat 3, tj. żłobków/klubów dziecięcych • konieczność udzielania pomocy i wsparcia osobom w wieku poprodukcyjnym • znaczny udział kobiet w ogóle osób korzystających z pomocy społecznej, szczególnie w wieku poprodukcyjnym • wzrost kosztów związanych z pobytem dzieci w pieczy zastępczej • brak rodzin wspierających na terenie gminy • znacząca skala problemów natury psychicznej w gminie i konieczność organizowania specjalnych usług opiekuńczych • brak samopomocowych grup wsparcia AI-Anon i DDA • powszechność spożywania napojów alkoholowych, w tym ryzykownego, wśród

<p>np. Karta Dużej Rodziny, Dobry Start itp.</p> <ul style="list-style-type: none"> • wspieranie rodzin w postaci asystenta rodziny • udzielanie uczniom wsparcia w postaci stypendiów szkolnych i zasiłków • funkcjonowanie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (świetlica socjoterapeutyczna i świetlice opiekuńczo-wychowawcze) i realizowanie programów profilaktycznych wśród uczestników zajęć świetlicowych • realizowanie działań wolontariackich wśród uczniów na rzecz lokalnej społeczności • funkcjonowanie jednostek działających w obszarze rozwiązywania problemów społecznych (PK, GKRPA, ZI) • organizowanie zajęć rewalidacji w COM oraz w Sali Integracji Sensorycznej i w Szkole Podstawowej im. Powst. Wlkp. w Pakości • prowadzenie licznych działań profilaktycznych dla dzieci i młodzieży w szkołach i świetlicach dotyczących zarówno uzależnień, jak i przemocy oraz bezpieczeństwa w sieci • prowadzenie samopomocowej grupy wsparcia AA • współpraca z NGO w zakresie profilaktyki zachowań ryzykownych • udział w kampaniach informacyjno-profilaktycznych skierowanych do ogółu mieszkańców • współpraca międzyinstytucjonalna w zakresie rozwiązywania problemów społecznych mieszkańców • prowadzenie zajęć wzmacniających prawidłowe metody wychowawcze wśród rodziców z rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy • prowadzenie na terenie gminy Domu Dziennego Pobytu Senior+ oraz funkcjonowanie UTW, kół i sekcji w OKiT oraz COM • prowadzenie nieodpłatnej pomocy prawnej, konsultacji i poradnictwa specjalistycznego dla mieszkańców • prowadzenie specjalistycznych punktów konsultacyjnych dla ofiar przemocy domowej i osób dotkniętych problemem uzależnienia • spadek udziału osób bezrobotnych w ogólnej liczbie zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy mieszkańców gminy • podejmowanie licznych inicjatyw i realizowanie projektów przez OPS 	<p>mieszkańców i młodzieży</p> <ul style="list-style-type: none"> • mieszkańcy nie mają wiedzy na temat negatywnego wpływu na zdrowie dziecka spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży • słaba aktywność rodziców w odpowiednich dla nich warsztatach z problematyką uzależnień • znajomość miejsc i osób, u których można zakupić nielegalne substancje • uznawanie przez znaczną część dzieci i młodzieży alkoholu, papierosów oraz narkotyków za łatwo dostępne • wczesny wiek inicjacji alkoholowej i nikotynowej • problemy związane z używkami nasilające się nawet kilkukrotnie w starszym wieku • uczniowie spędzają w sieci znaczną część czasu wolnego i doświadczają problemu cyberprzemocy, głównie wyzywania i wyśmiewania • występowanie problemu przemocy domowej na terenie gminy, w tym z powodu problemów alkoholowych • uznawanie kar cielesnych i budzenie strachu za dobrą metodę wychowawczą przez część mieszkańców gminy • powszechny problem przemocy rówieśniczej • brak wiedzy mieszkańców na temat instytucji, gdzie można uzyskać pomoc w przypadku sytuacji kryzysowej • przemoc domowa dotycząca znacznej liczby dzieci w gminie • brak mieszkań chronionych na terenie gminy • brak Środowiskowego Domu Samopomocy na terenie gminy • zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze dla osób starszych, chorych i niepełnosprawnych, w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze • niewystarczająca (biorąc pod uwagę szybki wzrost udziału osób starszych w ogólnej liczbie ludności) liczba miejsc wsparcia seniorów • znaczny udział osób bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy • wysoki wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej • brak infrastruktury umożliwiającej rozwój kapitału społecznego w gminie, tj. Centrum Aktywności Lokalnej, Centrum Aktywności Seniorów, Klub Wolontariusza • brak przedsiębiorstw społecznych na terenie gminy • alarmująco wysoki problem ubóstwa w gminie, będący jednocześnie głównym powodem udzielania pomocy i wsparcia
---	--

	<ul style="list-style-type: none"> • znaczna liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia z powodu bezdomności oraz brak infrastruktury doraźnego ich wsparcia • zagrożenie bezpieczeństwa na drogach w gminie spowodowane nietrzeźwymi kierowcami • podejmowanie przez funkcjonariuszy Policji licznych interwencji, w tym domowych i związanych ze spożywaniem alkoholu, w przestrzeni publicznej
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • rozwój gospodarczy gminy • rozwój kapitału społecznego i przedsiębiorczości wśród mieszkańców gminy • pozyskanie dodatkowych środków unijnych na rozwój gminy • promocja gminy w całej Polsce • utworzenie nowych miejsc pracy w gminie • utworzenie podmiotów ekonomii społecznej na terenie gminy • aktywizacja społeczna mieszkańców, rozwój fizyczny i sportowy • rozwój infrastruktury aktywizacji mieszkańców w środowisku lokalnym • poszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży • zmiana negatywnych trendów społecznych w zakresie sięgania po używki na pozytywne (na abstynencję) • wzrost aktywności i integracji osób starszych • wzrost zainteresowania działalnością Domu Senior+ oraz UTW wśród osób starszych • udział osób starszych w kreowaniu polityki społecznej w gminie • rozwój usług i oferty wsparcia na rzecz osób starszych, niepełnosprawnych i wykluczonych z innych powodów • szkolenia i podnoszenie kompetencji kadry działającej w obszarze rozwiązywania problemów społecznych • dostępność do pomocy w przypadku doświadczenia przez mieszkańców problemów przemocy lub uzależnień • rozwiązywanie problemów społecznych mieszkańców we współpracy z organizacjami pozarządowymi • rozszerzenie współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz prywatnymi przedsiębiorstwami działającymi w obszarze uzależnień oraz wsparcia w sytuacjach kryzysowych • rozwój świetlic i objęcie ich działaniami większej liczby dzieci 	<ul style="list-style-type: none"> • odpływ ludzi młodych z terenu gminy • migracje zarobkowe mieszkańców gminy • starzejące się społeczeństwo • wzrost zapotrzebowania na ośrodki wsparcia oraz zakłady opiekuńczo-lecznicze dla osób starszych i niepełnosprawnych • zwiększenie się liczby mieszkańców potrzebujących pomocy społecznej • konsekwencje gospodarcze i zdrowotne spowodowane pandemią koronawirusa • wzrost liczby dzieci przebywających w pieczy zastępczej • pojawienie się zjawiska wyuczonej bezradności wśród przyszlých pokoleń • spadek aktywności zawodowej kobiet po urodzeniu dziecka • zagrożenie izolacją społeczną i samotnością osób starszych • wzrost liczby osób długotrwale bezrobotnych • zwiększenie skali problemu przemocy w stosunku do dzieci • wzrost problemów opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach, zaburzenie więzi rodzinnych • podejmowanie zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież • nasilanie się zjawiska alkoholizmu • ryzyko zaburzeń psychicznych i zachowań suicydalnych wśród dzieci i młodzieży • wzrost zapotrzebowania na pracę subsydiowaną, roboty publiczne i staże wśród mieszkańców • wzrost problemu alkoholizmu w gminie oraz idące za tym konsekwencje społeczno-gospodarcze

- dostęp mieszkańców do informacji na temat możliwych form pomocy w przypadku problemów uzależnień i przemocy
- skuteczność w rozwiązywaniu problemów społecznych oraz przeciwdziałaniu im dzięki współpracy międzyinstytucjonalnej
- spadek problemu wykluczenia społecznego na terenie gminy
- zmniejszenie skali przemocy domowej
- zmniejszenie skali ubóstwa wśród mieszkańców gminy
- zwiększenie się bezpieczeństwa publicznego w miejscach użyteczności publicznej i na drogach

Analiza uwarunkowań dla obszaru *rodzina, dzieci i młodzież, przemoc domowa* zwraca uwagę na mocne strony, którymi są głównie: adekwatna do potrzeb infrastruktura placówek oświaty i prowadzenie licznych zajęć rozwijających dla uczniów w świetlicach szkolnych, rozwinięta i dostosowana do potrzeb mieszkańców w różnym wieku, w tym osób starszych i niepełnosprawnych, oferta zajęć w Ośrodku Kultury i Turystyki oraz Bibliotece Publicznej, funkcjonujące na terenie gminy organizacje pozarządowe o profilu działalności skierowanej na pomoc w rozwiązywaniu problemów społecznych, wsparcie rodzin i integrację społeczną osób wykluczonych lub nim zagrożonych, wspieranie rodzin w postaci asystenta rodziny, funkcjonowanie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (świetlica socjoterapeutyczna i świetlice opiekuńczo-wychowawcze) i realizowanie programów profilaktycznych wśród uczestników zajęć świetlicowych, funkcjonowanie jednostek działających w obszarze rozwiązywania problemów społecznych (PK, GKRPA, ZI), prowadzenie licznych działań profilaktycznych dla dzieci i młodzieży w szkołach i świetlicach dotyczących zarówno uzależnień, jak i przemocy oraz bezpieczeństwa w sieci, współpraca międzyinstytucjonalna w zakresie rozwiązywania problemów społecznych mieszkańców, prowadzenie zajęć wzmacniających prawidłowe metody wychowawcze wśród rodziców z rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy, prowadzenie na terenie gminy Domu Dziennego Pobytu Senior+ oraz funkcjonowanie UTW, kół i sekcji w OKiT, prowadzenie nieodpłatnej pomocy prawnej, konsultacji i poradnictwa specjalistycznego dla mieszkańców, a także prowadzenie specjalistycznych punktów konsultacyjnych dla ofiar przemocy domowej i osób dotkniętych problemem uzależnienia.

Dostrzegane mocne strony w powiązaniu z szansami nie mogą jednak przesłonić ciężaru gatunkowego licznych zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć, realizując działania strategiczne. Migracje zarobkowe mieszkańców gminy, starzejące się społeczeństwo, wzrost zapotrzebowania na ośrodki wsparcia oraz zakłady opiekuńczo-lecznicze dla osób starszych i niepełnosprawnych, zwiększenie się liczby mieszkańców potrzebujących pomocy społecznej, wzrost liczby dzieci przebywających w pieczy zastępczej, pojawienie się zjawiska wyuczonej bezradności wśród przyszlých pokoleń, spadek aktywności zawodowej kobiet po urodzenia dziecka, zagrożenie izolacją społeczną i samotnością osób starszych, wzrost liczby osób długotrwale bezrobotnych, zwiększenie skali problemu przemocy w stosunku do dzieci, wzrost problemów opiekuńczo-wychowawczych

w rodzinach, zaburzenie więzi rodzinnych, podejmowanie zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież, nasilanie się zjawiska alkoholizmu, ryzyko zaburzeń psychicznych i zachowań suicydalnych wśród dzieci i młodzieży, jak również wzrost problemu alkoholizmu w gminie oraz idące za tym konsekwencje społeczno-gospodarcze – to kwestie, które należy uwzględnić w pierwszej kolejności w programowaniu działań w tym obszarze.

ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia • podejmowanie przez samorząd gminy inicjatyw na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego • zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi • realizowanie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych w obszarze uzależnień • prowadzenie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w gminie 	<ul style="list-style-type: none"> • brak poprawy stanu środowiska naturalnego w gminie w ostatnich latach • niezwiększający się poziom bezpieczeństwa mieszkańców gminy oraz poziom bezpieczeństwa na drodze
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • wzrost zainteresowania zdrowym trybem życia wśród mieszkańców • niewzrastające zapotrzebowanie na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi 	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia • wzrastająca liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki

Analiza uwarunkowań dla obszaru *zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne* wskazuje na mocne strony: inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia, podejmowanie przez samorząd gminy inicjatyw na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego, zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej, odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi, realizowanie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych w obszarze uzależnień, a także prowadzenie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w gminie.

Słabe strony i zagrożenia to z kolei: niezwiększający się poziom bezpieczeństwa mieszkańców gminy oraz poziom bezpieczeństwa na drodze, a także brak poprawy stanu środowiska naturalnego w gminie w ostatnich latach, zwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia, wzrastająca liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki. Wskazane słabe strony zagrożenia mogą rzutować na osiągnięcie zakładanych zmian w procesie wdrażania założeń programowych.

KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI

mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • popularyzowanie na terenie gminy informacji o działalności lokalnych organizacji pozarządowych • inicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej • prowadzenie działań w celu pozyskiwania dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej • dostosowana do aktualnych potrzeb liczebność kadry i sieć placówek pomocy społecznej • podnoszenie przez pracowników pomocy społecznej kwalifikacji zawodowych • prowadzenie działań w zakresie propagowania i inicjowania wolontariatu 	<ul style="list-style-type: none"> • nieodczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • odpowiedni potencjał gminy zapewniający jej rozwój i umożliwiający wzrost jakości życia jej mieszkańców • wykorzystywanie przez gminę środków zewnętrznych na podniesienie skuteczności realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej • dysponowanie środkami umożliwiającymi dostosowanie liczebności i poziomu kwalifikacji kadr pomocowych do aktualnych potrzeb 	<ul style="list-style-type: none"> • niewielkie zainteresowanie mieszkańców działalnością w ramach organizacji pozarządowych • stale rosnąca liczba osób marginalizowanych lub zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją • wzrastające zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej • małe zainteresowanie mieszkańców gminy działalnością wolontariacką

Analiza uwarunkowań dla obszaru *kapitał społeczny i ludzki* wskazuje na mocne strony, którymi są głównie: popularyzowanie na terenie gminy informacji o działalności lokalnych organizacji pozarządowych, inicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej, prowadzenie działań w celu pozyskiwania dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, dostosowana do aktualnych potrzeb liczebność kadry i sieć placówek pomocy społecznej, jak również prowadzenie działań w zakresie propagowania i inicjowania wolontariatu. Należy też podkreślić doświadczenie zawodowe oraz nastawienie na rozwój pracowników pomocy społecznej, a także możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych poprzez udział w szkoleniach i różnych formach doskonalenia zawodowego.

Jednakże mocne strony nie powinny przesłonić wagi dostrzeganych i zasygnalizowanych zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć. Wzrastające zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej, stale rosnąca liczba osób marginalizowanych lub zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją, niewielkie zainteresowanie mieszkańców działalnością w ramach organizacji pozarządowych, a także małe zainteresowanie działalnością wolontariacką – to istotne kwestie rzutujące na kształt programu działań w tym obszarze.

2.7. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEGO PROGRAMU

Przystępując do opracowania Programu Wspierania Rodziny w Gminie Pakość na lata 2025-2027, dokonano oceny stopnia wdrożenia poprzednio obowiązującego Programu. W tym celu powołano Zespół Oceniający złożony z przedstawicieli instytucji biorących udział w realizacji założeń programu. Uwzględniając całokształt działań podjętych w ramach realizacji Programu, Zespół Oceniający, wykorzystując pięciopunktową skalę ocen skonstruowaną tak, że poszczególnym jej stopniom przypisano określenia wyrażające osiągnięte efekty realizacji programu, przyjął ocenę ogólną na poziomie 4, co wskazuje na realizację większości założeń programowych. W uzasadnieniu przyjętej oceny podano, że pomimo trudności udało się zrealizować większość zadań.

Trudności napotkane przy wdrażaniu programu:

- nadmiernie rosnąca liczba zadań przekazywanych do realizacji samorządom gminnym w stosunku do możliwości kadrowych,
- brak rodzin wspierających,
- słabe zaangażowanie poszczególnych jednostek organizacyjnych w realizację programu,
- mała liczba mieszkań socjalnych i komunalnych – rozwijanie mieszkaniowych zasobów gminy oraz udostępnianie ich rodzinom niepełnym, wielodzietnym oraz zmagającym się z problemem przemocy/uzależnień.

Osiągnięcia w realizacji działań wyznaczonych w ramach programu:

- udzielenie rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej wsparcia finansowego i rzeczowego,
- zapewnienie dzieciom i młodzieży pomocy w postaci posiłków, w tym w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”,
- zrealizowanie Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa we współpracy z Parafialnym Oddziałem Caritas przy parafii św. Bonawentury w Pakości,
- udzielenie wsparcia uczniom w ramach stypendiów szkolnych,
- zapewnienie dostępu do poradnictwa rodzinnego: psychologicznego, prawnego, pedagogicznego w zakresie uzależnień, terapii indywidualnej, terapii grupowej, terapii rodzinnej dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze,
- udzielenie pomocy w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych,
- skierowanie osób wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu do Domu Pomocy Społecznej,
- udzielenie poradnictwa i prowadzenie pracy socjalnej przez pracowników OPS-u,
- objęcie rodziny procedurą „Niebieskie Karty” w przypadku wystąpienia przemocy domowej,
- zapewnianie rodzinom wsparcia asystenta rodziny,
- promowanie i wspieranie działania na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży,

- poszerzanie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży,
- udzielenie informacji o instytucjach świadczących pomoc na rzecz rodziny, informowanie o możliwościach i perspektywach poprawy swojej sytuacji.
- podejmowanie współpracy z podmiotami działającymi na rzecz powrotu dziecka z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej,
- zabezpieczenie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub placówce opiekuńczo-wychowawczej,
- zapewnienie wsparcia dla rodzin, którym ograniczono władzę rodzicielską,
- utworzenie nowej placówki wsparcia dziennego i całodobowego COM – Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne dla osób z niepełnosprawnością,
- zwiększenie zatrudnienia jako odpowiedź na zwiększone potrzeby w tym zakresie,
- realizacja programu „Opieka Wytechnieniowa”.

Przedsięwzięcia, których nie udało się zrealizować podczas wdrażania programu:

- brak skoordynowania działań mających na celu wspieranie rodzin,
- brak supervizji i wizyt studyjnych dla asystentów rodziny i pracowników socjalnych,
- utworzenie grupy wsparcia dla osób samotnie wychowujących dzieci.

Przedsięwzięcia, które należałoby kontynuować lub podjąć w nowym okresie programowania:

- poradnictwo specjalistyczne,
- programy i projekty mające na celu wspieranie rodziny,
- programy dotyczące profilaktyki zdrowotnej,
- zajęcia profilaktyczne w szkołach.

Najważniejsze programy i projekty wynikające z zapisów programu, które zostały zrealizowane:

- zapewnienie wieloaspektowej pomocy rodzinom w trudnej sytuacji życiowej w obszarze bezpieczeństwa socjalnego wsparcia psychologiczno-pedagogicznego, socjalnego i prawnego,
- wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży w lokalnym środowisku oraz integracji rodzin, poprzez wzmocnianie funkcji opiekuńczo-wychowawczej rodziców,
- rozwinięcie lokalnego systemu wspierania rodziny – zarówno zasobów instytucjonalnych jak i kompetencji zawodowych osób działających na rzecz pomocy rodzinom przeżywającym trudności,
- zapewnienie dzieciom schronienia w pieczy zastępczej oraz objęcie opieką dzieci przebywających poza rodziną naturalną.

Działania ocenione najwyżej:

- Zapewnienie dostępu do poradnictwa: psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, terapii.

Działania ocenione najniżej:

- Rozwijanie lokalnego systemu wsparcia dla rodzin.

3. PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE

Diagnoza problemów rodzin i dzieci na terenie gminy, oparta na analizie źródeł zastanych, wyników badań ankietowych, analizie SWOT pozwoliła na opracowanie założeń Programu Wspierania Rodziny w Gminie Pakość na lata 2025-2027. Zostały one przedstawione w formie celu głównego, celów operacyjnych i kierunków działań, których realizacja powinna przyczynić się do zminimalizowania problemów dotyczących rodzin i dzieci w gminie występujących obecnie, jak i mogących wystąpić w najbliższych latach.

3.1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Cel główny, wyznaczony w Programie Wspierania Rodziny w Gminie Pakość na lata 2025-2027 jest następujący:

Doskonalenie i rozwijanie w Gminie Pakość systemu wsparcia sprzyjającego prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przejawiających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

•

3.2. CELE OPERACYJNE, DZIAŁANIA

CEL OPERACYJNY 1.: ZWIĘKSZENIE EFEKTYWNOŚCI USŁUG ŚWIADCZONYCH NA RZECZ RODZINY.				
Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Monitorowanie warunków życia i potrzeb rodzin zamieszkujących w gminie ze szczególnym uwzględnieniem rodzin korzystających ze wsparcia z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych.	2025-2027	OPS GKRPA ZI placówki przedszkolne placówki oświatowe Policja placówki ochrony zdrowia NGOs Kościoł	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z uwzględnieniem przyczyn - liczba rodzin objętych pracą socjalną - liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych - liczba rodzin korzystających ze świadczeń alimentacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> - zmniejszenie liczby rodzin wymagających wsparcia poprzez odpowiednio wczesne zapobieganie pojawiającym się problemom - poprawa sytuacji rodzin - poprawa bezpieczeństwa socjalnego rodzin
Wspieranie rodzin przez asystenta rodziny.	2025-2027	OPS	<ul style="list-style-type: none"> - liczba asystentów rodziny - liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny - liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa funkcjonowania rodzin wymagających wsparcia - poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych
Wspieranie kobiet w ciąży	2025-2027	OPS	<ul style="list-style-type: none"> - liczba kobiet w ciąży 	<ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie wsparcia

i rodzin ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych.		placówki ochrony zdrowia	objętych wsparciem asystenta rodziny - liczba wypłaconych świadczeń „Za życiem”	kobietom w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych
Aktywizacja zawodowa członków rodzin dotkniętych bezrobociem.	2025-2027	OPS PUP NGOs lokalne media	- liczba osób bezrobotnych w gminie, - liczba mieszkańców gminy objętych przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami wsparcia	- zmniejszenie poziomu bezrobocia w gminie - poprawa funkcjonowania rodzin w sferze socjalno-bytowej
Zwiększenie dostępności do poradnictwa specjalistycznego (w tym psychologicznego i prawnego), terapii rodzinnej i mediacji dla członków rodzin wymagających wsparcia.	2025-2027	OPS PCPR NGOs Kościół	- liczba osób i rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym, - liczba udzielonych porad z uwzględnieniem ich charakteru - liczba rodzin objętych terapią i mediacją	- poprawa funkcjonowania rodzin wymagających wsparcia - poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych
Wspieranie osób samotnie wychowujących dzieci.	2025-2027	UM RM OPS placówki oświatowe placówki przedszkolne placówki kultury jednostki sportowo-	- liczba rodzin niepełnych na terenie gminy objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, - rodzaj podejmowanych działań mających na	- poprawa bezpieczeństwa socjalnego osób samotnie wychowujących dzieci - podniesienie jakości życia i komfortu osób

		rekreacyjne NGOs Kościoł	celu wsparcie osób samotnie wychowujących dzieci	<p>samotnie wychowujących dzieci</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie dzieciom wychowującym się w rodzinach niepełnych równych szans życiowych - przeciwdziałanie marginalizacji osób samotnie wychowujących
Wspieranie rodzin wielodzietnych.	2025-2027	UM RM OPS placówki przedszkolne placówki oświatowe placówki kultury jednostki sportowo-rekreacyjne NGOs Kościoł	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin korzystających ze wsparcia w postaci Karty Dużej Rodziny - liczba dzieci w rodzinach korzystających z Karty Dużej Rodziny 	<ul style="list-style-type: none"> - podniesienie jakości życia i komfortu rodzin wielodzietnych - zapewnienie dzieciom wychowującym się w rodzinach wielodzietnych równych szans życiowych - przeciwdziałanie marginalizacji rodzin wielodzietnych
Doskonalenie wiedzy i umiejętności kadr pracujących z rodziną.	2025-2027	OPS PCPR ROPS	<ul style="list-style-type: none"> - liczba odbytych szkoleń - rodzaj szkoleń - liczba uczestników szkoleń 	<ul style="list-style-type: none"> - podwyższenie poziomu wiedzy i kompetencji pracowników instytucjonalnej pomocy społecznej, członków ZI i GKRPA. - podwyższenie

				skuteczności świadczonej pomocy - poprawa funkcjonowania rodzin i dzieci objętych wsparciem
--	--	--	--	--

CEL OPERACYJNY 2.: WSPIERANIE ROZWOJU DZIECI I MŁODZIEŻY.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Monitorowanie zapotrzebowania na opiekę przedszkolną w gminie oraz opiekę dla dzieci do lat 3.	2025-2027	UM RM placówki przedszkolne OPS	- liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym, - liczba dzieci objętych opieką w żłobku lub klubie rodzinnym	- poprawa funkcjonowania rodzin z małymi dziećmi
Wzbogacanie oferty edukacyjno-wychowawczej.	2025-2027	UM RM placówki oświatowe placówki kultury świetlice	- liczba i rodzaj zorganizowanych zajęć - liczba uczestników	- wyrównywanie szans edukacyjnych - podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży
Zapewnienie uczniom z niepełnosprawnościami indywidualnego wsparcia w celu umożliwienia im realizacji prawa do kształcenia.	2025-2027	UM RM placówki oświatowe	- liczba uczniów objętych nauczaniem indywidualnym - liczba godzin	- wyrównywanie szans edukacyjnych - podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży
Realizowanie programów profilaktycznych, wspierających wychowanie	2025-2027	placówki oświatowe GKRPA OPS	- liczba i rodzaj realizowanych programów	- kształtowanie prawidłowych postaw życiowych

dzieci i młodzieży.		PPP	- profilaktycznych - liczba uczestników	- eliminowanie niekorzystnych zjawisk mających wpływ na rozwój dzieci i młodzieży
Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci z rodzin ubogich oraz zapewnienie im dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego.	2025-2027	OPS UM placówki oświatowe świetlice jednostki rekreacyjno-sportowe placówki kultury NGOs Kościoł	- liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem, - rodzaj podjętych działań	- wyrównywanie szans edukacyjnych - przeciwdziałanie marginalizacji dzieci z rodzin ubogich
Wspieranie uczniów uzdolnionych i utalentowanych.	2025-2027	UM RM placówki oświatowe NGOs OPS	- liczba uczniów - rodzaj wsparcia	- motywowanie do zdobywania wiedzy - wzmacnianie wizerunku lokalnej oświaty i samorządu lokalnego
Realizowanie działań artystyczno-kulturalnych oraz sportowych adresowanych do dzieci i młodzieży.	2025-2027	UM RM placówki oświatowe placówki kultury świetlice jednostki sportowo-rekreacyjne NGOs	- rodzaj podjętych działań - liczba uczestników	- poprawa atrakcyjności oferty kulturalnej i rekreacyjno-sportowej - poszerzanie możliwości spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży - integrowanie społeczności lokalnej - stwarzanie warunków

				do rozwoju zainteresowań
Realizowanie projektów na rzecz dzieci i młodzieży współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.	2025-2027	placówki oświatowe placówki kultury jednostki sportowo-rekreacyjne OPS NGOs	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj zrealizowanych projektów - liczba uczestników 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa funkcjonowania dzieci i młodzieży w środowisku zamieszkania
Popularyzowanie idei wolontariatu wśród dzieci i młodzieży, szerzenie wśród nich postaw filantropijnych.	2025-2027	placówki oświatowe placówki kultury OPS NGOs Kościoł lokalne media	<ul style="list-style-type: none"> - rodzaj zrealizowanych działań - liczba wolontariuszy 	<ul style="list-style-type: none"> - wzmacnianie kompetencji społecznych - wzmacnianie solidarności społecznej - poprawa funkcjonowania osób i grup, na rzecz których podejmowany jest wolontariat

CEL OPERACYJNY 3.: PROMOCJA RODZINY, WZMACNIANIE WIĘZI RODZINNYCH I POKOLENIOWYCH, PODEJMOWANIE DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH SŁUŻĄCYCH POPRAWIE FUNKCJONOWANIA RODZIN.

Promowanie wzoru rodziny prawidłowo wypełniającej swoje funkcje, edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich.	2025-2027	OPS GKRPA placówki oświatowe placówki kultury świetlice NGOs PPP PCPR	<ul style="list-style-type: none"> - rodzaj podjętych działań - liczba osób objętych działaniami 	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie kompetencji rodzinnych - zmiana pokutujących stereotypów na temat ról, jakie mają do spełnienia członkowie rodziny,
--	-----------	--	--	--

		media lokalne Kościoł		- poprawa i umocnienie wizerunku rodziny
Wzmacnianie więzi rodzinnych i pokoleniowych, m.in. poprzez organizowanie pikników rodzinnych i imprez integracyjnych.	2025-2027	UM RM OPS placówki oświatowe świetlice jednostki rekreacyjno-sportowe placówki kultury NGOs media lokalne Kościoł	- liczba imprez	- wzmocnienie więzi rodzinnych i społecznych - budowa dialogu międzypokoleniowego - wzmocnienie poczucia przynależności do społeczności lokalnej rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym - integrowanie społeczności lokalnej
Podjęmowanie na terenie gminy, w tym szczególnie w placówkach oświatowych, działań o charakterze edukacyjno-informacyjnym na temat uzależnień, przemocy domowej oraz przestępczości i jej skutków.	2025-2027	GKRPA ZI OPS placówki oświatowe placówki kultury świetlice jednostki sportowo-rekreacyjne placówki ochrony zdrowia Policja NGOs	- liczba i rodzaj działań - kategoria adresatów i uczestników objętych działaniami	- ograniczanie i eliminowanie niekorzystnych zjawisk z życia społeczności lokalnej - kształtowanie prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży - pożądane zmiany wrażliwości społecznej i postaw życiowych - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin

CEL OPERACYJNY 4.: ZAPEWNIENIE RODZINOM I DZIECIOM BEZPIECZEŃSTWA ZDROWOTNEGO I PUBLICZNEGO.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Promowanie wśród rodzin, dzieci i młodzieży zdrowego stylu życia.	2025-2027	UM RM placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego jednostki sportowo-rekreacyjne placówki kultury świetlice OPS placówki ochrony zdrowia NGOs PPP PSSE	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników	- podwyższenie poziomu świadomości o wpływie stylu życia na stan zdrowia - poprawa kondycji zdrowotnej dzieci i młodzieży
Przeprowadzanie badań stanu zdrowia dzieci i młodzieży.	2025-2027	UM RM placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego placówki ochrony zdrowia	- liczba zorganizowanych badań - liczba dzieci i młodzieży objętych badaniami stanu zdrowia	- możliwość szybszego reagowania na zagrożenie mające wpływ na stan zdrowia - poprawa kondycji zdrowotnej dzieci i młodzieży
Organizowanie bezpłatnych badań dla mieszkańców gminy.	2025-2027	UM RM placówki ochrony zdrowia	- liczba i rodzaj zorganizowanych badań - liczba uczestników	- możliwość szybszego reagowania na zagrożenia mające wpływ na stan zdrowia - poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców

<p>Realizowanie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych w zakresie problematyki zdrowotnej.</p>	<p>2025-2027</p>	<p>placówki oświatowe GKRPA ZI OPS Policja PPP</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zajęć - liczba uczniów 	<ul style="list-style-type: none"> - podwyższenie świadomości dzieci i młodzieży na temat wpływu uzależnień na zdrowie i życie człowieka - poszerzenie wiedzy o negatywnym wpływie przestępczości na życie społeczne - budzenie wrażliwości na kwestie agresji i przemocy - uczenie umiejętności zachowań w sytuacjach kryzysowych - budowa pozytywnych wzorców zachowań w grupie rówieśniczej i w otoczeniu rodzinnym
<p>Podjęmowanie działań edukacyjno-informacyjnych wśród rodziców w celu zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom i młodzieży oraz przeciwdziałania</p>	<p>2025-2027</p>	<p>placówki oświatowe Policja Kościoł</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników 	<ul style="list-style-type: none"> - podniesienie poziomu bezpieczeństwa dzieci i młodzieży - wzrost świadomości rodziców na temat zagrożeń

patologiom.				
Współpraca z Policją w zakresie eliminowania zagrożeń mających wpływ na bezpieczeństwo mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży, oraz zapewniania bezpieczeństwa na drodze	2025-2027	UM RM Policja	<ul style="list-style-type: none"> - liczba przestępstw popełnionych na terenie gminy, w tym przez nieletnich - liczba podjętych działań w celu podniesienia poziomu bezpieczeństwa publicznego - liczba zrealizowanych inwestycji drogowych w celu podniesienia bezpieczeństwa na drodze 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, rodzin i dzieci - eliminowanie potencjalnych zagrożeń mających wpływ na jakość życia mieszkańców gminy - wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców

CEL OPERACYJNY 5.: INTEGROWANIE I DOSKONALENIE LOKALNEGO SYSTEMU WSPARCIA RODZIN, PRZECIWDZIAŁANIE I ZAPOBIEGANIE ZJAWISKU PRZEMOCY DOMOWEJ

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Integrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez współpracę jednostek organizacyjnych gminy, GKRPA, ZI, placówek ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych Kościoła i związków wyznaniowych.	2025-2027	UM RM OPS GKRPA ZI placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego placówki kultury światlice jednostki rekreacyjno-sportowe	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj podjętych działań 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa efektywności wsparcia rodzin i dzieci w gminie - pobudzanie aktywności społecznej - skuteczniejsze motywowanie do zmiany w rodzinach przeżywających trudności - wzrost poczucia bezpieczeństwa

		placówki ochrony zdrowia NGOs Kościoł		<ul style="list-style-type: none"> w rodzinach dotkniętych problemami - poprawa kondycji i jakości funkcjonowania rodzin - wzmacnianie potencjału rodzin
Rozwijanie i doskonalenie form współpracy z Prokuraturą Rejonową, Sądem Rejonowym, Policją, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną.	2025-2027	UM RM OPS ZI GKRPA placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego Prokuratura Sąd Rejonowy Policja PCPR PPP	<ul style="list-style-type: none"> - rodzaj podjętych działań 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa efektywności wsparcia rodzin i dzieci z terenu gminy - szybsze reagowania na zagrożenia wpływające na prawidłowe funkcjonowanie rodzin i dzieci z terenu gminy
Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej oraz podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i zapobieganie jej skutkom	2025-2027	UM podmioty, których przedstawiciele wchodzi w skład ZI	<ul style="list-style-type: none"> - liczba spotkań ZI - liczba powołanych grup diagnostyczno-pomocowych - liczba procedur „Niebieskie Karty” - liczba rodzin objętych działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa funkcjonowania rodzin dotkniętych i zagrożonych przemocą - zapewnienie bezpieczeństwa osobom i rodzinom dotkniętym przemocą - poprawa komfortu

			<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób w rodzinach objętych działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty” - liczba osób i rodzin korzystających z pomocy z powodu przemocy domowej - liczba osób stosujących przemoc skierowanych do udziału programach korekcyjno-edukacyjnych lub programach psychologiczno-terapeutycznych 	funkcjonowania rodzin
--	--	--	--	-----------------------

Legenda

UM – Urząd Miejski

RM – Rada Miejska

OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

ZI – Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej

PUP – Powiatowy Urząd Pracy

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PPP – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ROPS – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

PSSE – Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna

NGOs – organizacje pozarządowe

4. REALIZACJA PROGRAMU

4.1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY

Koordynatorem programu będzie Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej. Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację działań są: Urząd Miejski, Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe, placówki kultury, świetlice, jednostki sportowo-rekreacyjne.

Partnerami w realizacji działań są: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna, ośrodki leczenia uzależnień, specjaliści, placówki ochrony zdrowia, ośrodki wsparcia, grupy samopomocowe, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, Kościół, i społeczność lokalna.

4.2. FINANSOWANIE

Źródłami finansowania działań wyznaczonych w Programie będą: budżet samorządowy (gminny, powiatowy, wojewódzki) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, środki pozyskane od sponsorów indywidualnych.

4.3. MONITORING, EWALUACJA, SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Monitoring programu będzie prowadzony z wykorzystaniem informacji oraz danych ze sprawozdań dostępnych na poziomie gminy, uzyskiwanych od podmiotów i partnerów uczestniczących w realizacji zadań. Celem monitoringu będzie obserwacja zmian ilościowych i jakościowych, jakie pojawiają się podczas realizacji działań. W przypadku stwierdzenia rozbieżności między założeniami a rezultatami, założenia będą weryfikowane i dostosowywane do potrzeb grupy docelowej.

Ewaluacja programu będzie dotyczyła zarówno liczby prowadzonych działań, jak i ich jakości i będzie opierać się na następujących kryteriach:

- kryterium trafności – pozwoli ocenić, w jakim stopniu przyjęte cele projektu odpowiadają zidentyfikowanym problemom w obszarze objętym programem i realnym potrzebom odbiorców;
- kryterium skuteczności – pozwoli ocenić, w jakim stopniu zostały osiągnięte cele programu zdefiniowane na etapie planowania;
- kryterium trwałości efektów – pozwoli ocenić, czy rezultaty osiągnięte w ramach programu mogą trwać po jego zakończeniu, a także czy możliwe jest długotrwałe

utrzymanie się wpływu programu na prawidłowe funkcjonowanie rodzin z terenu gminy.

Zebrane informacje zostaną wykorzystane do opracowania sprawozdania podsumowującego cały okres realizacji programu, zawierającego wnioski i rekomendacje na przyszłość. W myśl art. 179 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku sprawozdanie roczne za poprzedni rok z realizacji Programu Wspierania Rodziny oraz potrzeby związane z realizacją zadania przedstawi Radzie Miejskiej i Burmistrzowi Gminy Pakość Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej do dnia 31 marca każdego roku.

Trudno na obecnym etapie oszacować zagrożenia, jakie mogą wystąpić w trakcie wdrażania założeń Programu, niemniej monitorowanie tych zagrożeń na poziomie lokalnym z pewnością ma szansę przyczynić się do złagodzenia niekorzystnych tendencji, ale też może wymagać zwiększonych nakładów finansowych i większego zaangażowania instytucjonalnego i społecznego, by przeciwdziałać niepożądanym zjawiskom mającym wpływ na jakość i kondycję życia mieszkańców gminy.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy społeczne w opinii mieszkańców”	10
Tabela 2. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2022-2024	14
Tabela 3. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2022-2024	15
Tabela 4. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2022-2024	15
Tabela 5. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2022-2024	15
Tabela 6. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2022-2024	16
Tabela 7. Bezrobotni w gminie i ich udział w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym w latach 2022-2024	16
Tabela 8. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2022-2024	17
Tabela 9. Przestępstwa odnotowane w gminie w latach 2022-2024	17
Tabela 10. Dane dotyczące procedury „Niebieskie Karty” na terenie gminy w latach 2022-2024	18
Tabela 11. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na świadczenia z pomocy społecznej mieszkańcom gminy w latach 2022-2024	19
Tabela 12. Beneficjenci systemu pomocy społecznej w gminie w latach 2022-2024	20
Tabela 13. Struktura demograficzna beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2024 r.	20
Tabela 14. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2022-2024	20
Tabela 15. Rodzaje wsparcia udzielanego przez OPS w latach 2022-2024	21
Tabela 16. Skierowania, pobyt i koszty pobytu mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2022-2024	22
Tabela 17. Koszty ponoszone przez gminę z tytułu pobytu mieszkańców w DPS-ie (w zł) w latach 2022-2024	22
Tabela 18. Piecza zastępcza w gminie w latach 2022-2024	25
Tabela 19. Rodziny korzystające z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2022-2024	25
Tabela 20. Asystentura rodziny w gminie w latach 2022-2024	27
Tabela 21. Wartość świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2022-2024	27
Tabela 22. Rodzaj i liczba świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2022-2024	28
Tabela 23. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie w latach 2022-2024	28
Tabela 24. Karta Dużej Rodziny w gminie w latach 2022-2024	29
Tabela 25. Liczba członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2022-2024	30
Tabela 26. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie w latach 2022-2024	30
Tabela 27. Środki finansowe (w zł) przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy domowej w rodzinie w gminie w latach 2022-2024	30
Tabela 28. Działalność GKRPA w latach 2022-2024 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie	30
Tabela 29. Działania podjęte w gminie przez GKRPA w latach 2022-2024 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemu przemocy domowej	31
Tabela 30. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2022-2024	32
Tabela 31. Działania korekcyjno-edukacyjne wobec osób stosujących przemoc domową w gminie w latach 2022-2024	33
Tabela 32. Opieka nad dziećmi do lat 3 w gminie w roku szkolnym 2024/2025	34
Tabela 33. Placówki wychowania przedszkolnego działające w gminie (w roku szkolnym 2024/2025)	34
Tabela 34. Placówki oświatowe działające w gminie (w roku szkolnym 2024/2025)	34
Tabela 35. Placówki wsparcia dziennego na terenie gminy w 2023 r.	34
Tabela 36. Placówki kultury w gminie w 2024 r.	34
Tabela 37. Obiekty sportowo-rekreacyjne i kluby sportowe w gminie w 2024 r.	35
Tabela 38. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy działające na jej terenie	35
Tabela 39. Parafie rzymskokatolickie na terenie gminy w 2024 r.	36
Tabela 40. Działalność PCPR-u w odniesieniu do ludności gminy w zakresie pieczy zastępczej w latach 2022-2024	38
Tabela 41. Orzeczenia o niepełnosprawności wydane mieszkańcom gminy w latach 2022-2024	38
Tabela 42. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2022-2024	38

Tabela 43. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy Pakość usytuowane poza gminą oraz liczba osób objętych wsparciem w 2024 r.	39
Tabela 44. Negatywne zachowania oraz zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w roku szkolnym 2023/2024	44
Tabela 45. Dysfunkcje i patologie stwierdzone w rodzinach uczniów w roku szkolnym 2023/2024 ...	45
Wykres 1. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska w Pani/Pana ocenie najbardziej uwidaczniają się w gminie?.....	40
Wykres 2 W jakich obszarach należałoby podjąć lub zintensyfikować działania, by poprawić jakość życia i kondycję rodzin zamieszkujących teren gminy?	41
Wykres 3. Jak Pani / Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w gminie?	42
Wykres 4. Jak Pani / Pan ocenia funkcjonalność i jakość oferty w zakresie ochrony zdrowia w gminie?.....	42
Wykres 5. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?.....	43

UZASADNIENIE

1. Przedmiot regulacji:

Uchwała dotyczy przyjęcia „Programu Wspierania Rodziny w Gminie Pakość na lata 2025-2027”.

2. Omówienie podstawy prawnej:

Zgodnie z art. 18 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym do wyłącznej właściwości rady gminy należy stanowanie w innych sprawach zastrzeżonych ustawami do kompetencji rady gminy. Zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do ramach zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3- letnich gminnych programów wspierania rodziny”.

3. Konsultacje/uzgodnienia wymagane prawem:

Jednym z narzędzi służącym do opracowania Programu Wspierania Rodziny w Gminie Pakość, były ankiety przeprowadzone z mieszkańcami oraz pracownikami szkół podstawowych z terenu Gminy Pakość. Konsultacje odbywały się również w trakcie bezpośrednich rozmów z pracownikami socjalnymi i asystentami oraz osobami reprezentującymi podmioty działające w obszarze wspierania rodziny: pedagogami szkolnymi, kuratorami, GKRPA, Zespołem Interdyscyplinarnym, pielęgniarką środowiskową. Wykorzystano także badania z diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych w Gminie Pakość z roku 2024.

4. Uzasadnienie merytoryczne:

Obowiązek opracowania „Programu Wspierania Rodziny w Gminie Pakość na lata 2025-2027” wynika wprost z przepisów prawa. Świadczenie komplementarnego wsparcia rodzinom jest możliwe poprzez stworzenie lokalnego systemu wspierania rodziny. Celem głównym Programu Wspierania Rodziny Gminy Pakość na lata 2025-2027 jest doskonalenie i rozwijanie w Gminie Pakość systemu wsparcia sprzyjającego prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przejawiających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych. Program pozostaje w zgodności ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pakość na lata 2021-2025 i umożliwia aplikowanie o dodatkowe środki finansowe w oparciu o konkursy ogłaszane przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach programów resortowych, w tym resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Mając na względzie powyższe, podjęcie uchwały jest zasadne.

5. Ocena skutków prawnych:

Uchwała nie wywołuje dodatkowych skutków finansowych. Wszystkie zadania związane z bieżącą działalnością Ośrodka Pomocy Społecznej w obszarze wspierania rodziny w tym kosztami pieczy zastępczej oraz zatrudnieniem asystentów rodziny ujęte są w planie finansowym jednostki. W rozdziale 85504 “wspieranie rodziny” zabezpieczono na rok 2025 kwotę: 569 752,80 zł, w tym koszty wynagrodzenia asystentów wraz z pochodnymi - 220 406,80 zł oraz 324 899,00 zł na świadczenia z tyt. finansowania pieczy zastępczej. Plany dotyczące nowych inwestycji, programów, przedsięwzięć wymagających zaangażowania dodatkowych środków finansowych, będą przedmiotem innych konsultacji i uzgodnień z władzami samorządowymi.